

Případová studie
pro hospodářsky a sociálně
ohrožené území

BÝVALÝ VOJENSKÝ PROSTOR RALSKO

leden 2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

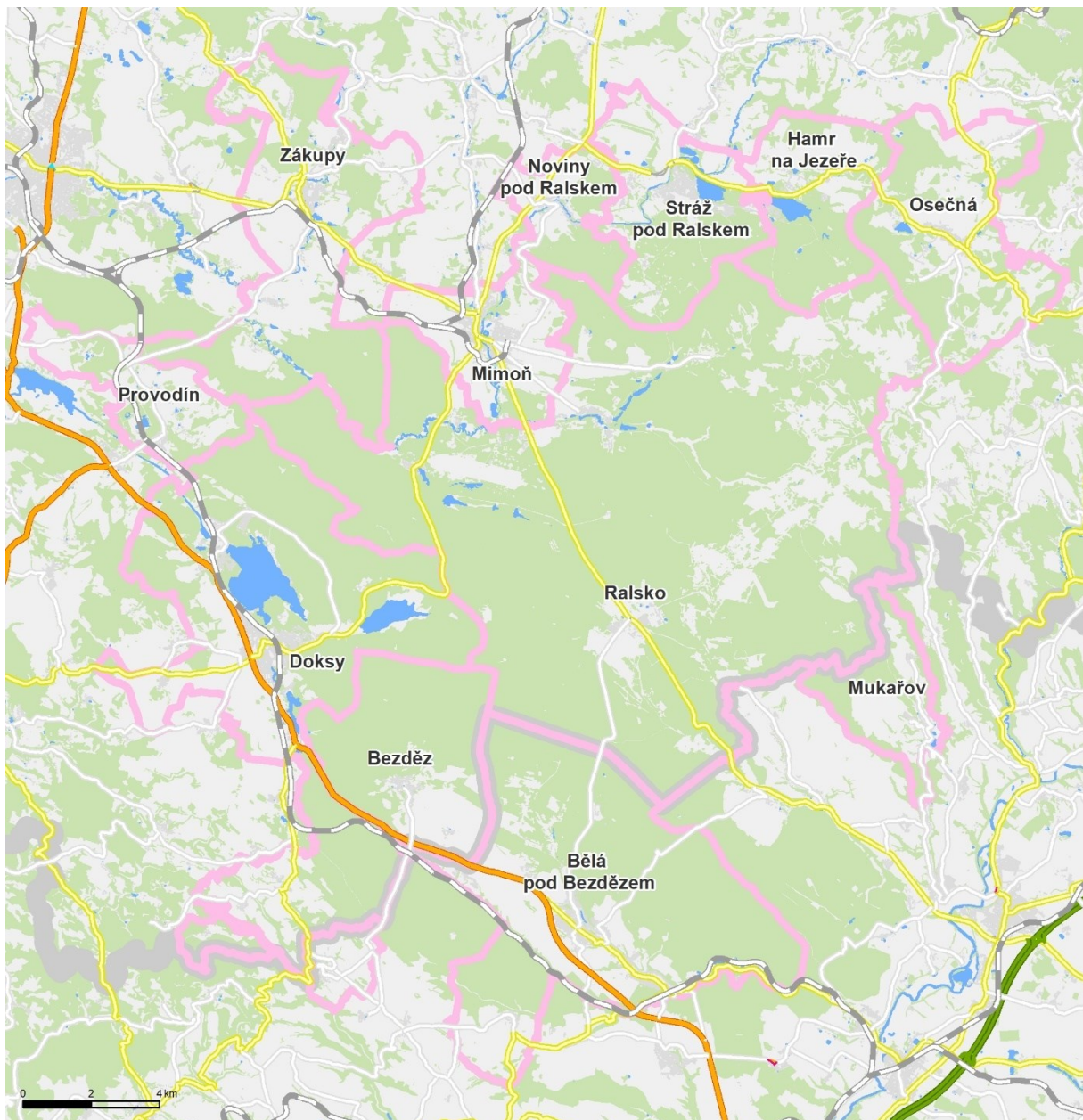
Obsah

OBSAH.....	2
ÚVOD	3
1. VÝCHODISKA PRO ZPRACOVÁNÍ STUDIE.....	5
1.1. Národní úroveň.....	5
1.2. Regionální úroveň	6
1.3. Místní úroveň.....	7
2. ANALÝZA SLEDOVANÉHO ÚZEMÍ A IDENTIFIKACE PROBLÉMŮ A VÝZEV	8
2.1. Obyvatelstvo a sídelní struktura.....	8
2.2. Ekonomické podmínky	10
2.3. Veřejné služby	12
2.4. Cestovní ruch, sport a kultura	18
2.5. Infrastruktura	21
2.6. Životní prostředí.....	25
2.7. Rozvoj a správa území	27
3. ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNEK ÚZEMÍ	30
4. MÍSTNÍ ŠETŘENÍ V ÚZEMÍ	33
5. ROZVOJOVÉ OBLASTI VYCHÁZEJÍCÍ ANALÝZY ÚZEMÍ	34
1B Rozvoj cestovního ruchu, kulturního dědictví a volnočasové infrastruktury	36
1C Rozvoj dopravní infrastruktury a řízení dopravy	40
2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě	43
1D Dostupnost zdravotních a sociálních služeb	46
2D Podpora příznivého sociálního klimatu a volnočasových aktivit	48
1E Zajištění a údržba majetku a zabezpečení služeb	51
2E Chytrá správa území	53
1F Péče o krajinu a zajištění zdravého životního prostředí.....	55
Souhrn klíčových aktivit	58
ZÁVĚR.....	60
SEZNAM ZKRATEK.....	61
SEZNAM INDIKÁTORŮ	62

Úvod

Cílem této případové studie je poukázat na problémy a výzvy pro bývalý vojenský prostor Ralsko jako hospodářsky a sociálně ohroženého území dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen „SRR ČR 2021+“). Zároveň poukazuje na možnosti, které SRR ČR 2021+ a její akční plány nabízejí k rozvoji této oblasti.

Dle SRR ČR 2021+ je HSOÚ pro bývalý vojenský prostor Ralsko tvořen obcemi Bezděz, Doksy, Hamr na Jezeře, Mimoň, Noviny pod Ralskem, Osečná, Provodín, Ralsko, Stráž pod Ralskem, Zákupy a dvěma obcemi ve Středočeském kraji (Bělá pod Bezdězem a Mukařov). Níže je zobrazeno sledované území.

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje

1. Východiska pro zpracování studie

Vývoj území probíhá v kontextu s vývojem Libereckého kraje, Středočeského kraje (Bělá pod Bezdězem a Mukařov) a celé České republiky a je tedy nezbytné, aby i koncepční dokumenty zabývající se rozvojem tohoto území vycházely z koncepčních dokumentů vyšších územních celků.

1.1. Národní úroveň

ČESKÁ REPUBLIKA 2030

Na národní úrovni je strategickým rámcem dokument Česká republika 2030. Definuje směr, kterým by se rozvoj naší země a společnosti měl vydat v příštích desetiletích. Jeho naplnění by mělo zvýšit kvalitu života v České republice a nasměrovat k rozvoji, který bude udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni. Vládou ČR byl schválen v dubnu 2017.

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+

Hlavním smyslem SRR ČR 2021+ je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup. Dále také definovat, jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby byla podporována konkurenceschopnost, snižovány regionální disparity a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území. Garantem regionálního rozvoje na národní úrovni je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

SRR ČR 2021+ pojmenovává oblasti (témata), kde je potřebný nebo žádoucí územně specifický přístup. Jednotlivá témata se vzájemně prolínají a některá území mohou spadat do více než jednoho tématu. V následující tabulce jsou uvedena témata regionálního rozvoje včetně vztahu k území Libereckého a Středočeského kraje.

Tab. 1: Geografické vymezení témat regionálního rozvoje v SRR ČR 2021+

TÉMA	ČESKÁ REPUBLIKA	LIBERECKÝ KRAJ	STŘEDOČESKÝ KRAJ
Metropolitní území	Praha, Brno, Ostrava a jejich zázemí	---	Praha
Aglomerace	Ostatní krajská města + Opava a Chomutov	Aglomerace Liberec-Jablonec nad Nisou	---
Regionální centra a jejich venkovské zázemí	Sídla s více než 15 tisíci obyvateli a spádovým územím alespoň 30 tisíc obyvatel	Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov	Kladno, Kolín, Kutná Hora, Mladá Boleslav, Benešov, Beroun, Mělník, Nymburk, Poděbrady, Příbram, Rakovník, Slaný, Kralupy nad Vltavou, Neratovice, Lysá nad Labem, Milovice, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
Strukturálně postižené kraje	Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj	---	---

Hospodářsky a sociálně ohrožená území	Správní obvody ORP definované na základě stanovených indikátorů a správní území obcí zasahujících do bývalých vojenských újezdů	ORP Nový Bor, ORP Frýdlant, ORP Tanvald, ORP Semily a ORP Česká Lípa + správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko	správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko, Brdy a Milovice-Mladá
--	---	---	---

Zdroj: SRR ČR 2021+ (po aktualizaci z prosince 2024)

SRR ČR 2021+ vymezuje hospodářsky a sociálně ohrožená území na základě zvolených indikátorů (intenzita bytové výstavby, hrubá míra celkového počtu obyvatel, index stáří, podíl nezaměstnaných osob a intenzita podnikatelské aktivity) sledovaných pro jednotlivá ORP. Nad rámec takto vymezených území správních obvodů ORP jsou do kategorie HSOÚ zařazena i správní území obcí zasahujících do bývalých vojenských újezdů.

POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE ČR

Politika územního rozvoje ČR je nástroj územního plánování pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni.

V rámci aktuálně platné Politiky územního rozvoje ČR, po Aktualizaci č. 7, je bývalý vojenský prostor Ralsko zařazen do SOB9 „Specifické oblasti, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem“. Na územích SOB9 je potřeba řešit problém sucha nejen z environmentálního pohledu, ale i z technického pohledu zajištění dostatku vody pro zásobování obyvatelstva. Bývalým vojenským újezdům se věnuje republiková priorita č. 19, která se zaměřuje na rozvoj a využití potenciálu území a opuštěných areálů v bývalých vojenských újezdech.

1.2. Regionální úroveň

STRATEGIE ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027

Základním strategickým dokumentem na regionální úrovni je Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027 (dále jen „SRLK 2021-2027“).

V rámci SRLK 2021-2027 vymezuje Liberecký kraj území, která vykazují znaky zaostávání a mají nižší potenciál pro socioekonomický rozvoj, a to na základě 11 indikátorů. Do hospodářsky slabých oblastí z bývalého vojenského prostoru Ralsko spadají pouze obce Doksy a Bezděz. Ostatní zbylé obce patří mezi hospodářsky podprůměrné oblasti (tj. oblasti dosahující podprůměrných hodnot v rámci Libereckého kraje).

Ve SRLK 2021-2027 jsou definované také venkovské oblasti, kam spadá většina obcí (kromě Zákup, Mimoně, Stráže pod Ralskem a Doks).

STRATEGIE ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE NA OBDOBÍ 2019-2024 S VÝHLEDEM DO 2030

Pro Středočeský kraj je základním dokumentem na regionální úrovni Strategie rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2019-2024.

Na základě pěti indikátorů kraj vymezuje hospodářsky a sociálně ohrožená území, která se vyznačují úbytkem a stárnutím obyvatelstva, horší dopravní dostupností veřejné dopravy, nezaměstnaností a slabou podnikatelskou aktivitou. Celkem do této kategorie spadá 204 měst a obcí a ze sledovaného území sem v rámci Středočeského kraje spadá Bělá pod Bezdězem.

DALŠÍ RESORTNÍ DOKUMENTY

Pro jednotlivé tematické oblasti byly využity resortní dokumenty a podklady krajů, jako jsou např. Zásady územního rozvoje Libereckého kraje nebo Zásady územního rozvoje Středočeského kraje.

1.3. Místní úroveň

Následující stručná socio-ekonomická analýza byla zpracována formou rešerší již zhotovených dokumentů zabývajících se analyzovaným územím.

Byly využity následující dokumenty:

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE LAG PODRALSKO NA OBDOBÍ 2021-2027 A STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍHO ROZVOJE MAS ČESKÝ RÁJ A STŘEDNÍ POJIZEŘÍ NA OBDOBÍ 2021-2027

Strategie komunitně vedeného rozvoje udávají základní směr rozvoje území místní akční skupiny. Dokumenty obsahují analýzu rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území a strategickou část. Slouží k lepšímu zacílení podpory na potřeby venkovské oblasti a k rozvoji spolupráce místních aktérů.

4. ÚPLNÁ AKTUALIZACE ÚAP SO ORP ČESKÁ LÍPA 2020, SO ORP LIBEREC 2020, ÚAP SO ORP MNICHOVO HRADIŠTĚ 2020 A ÚAP MLADÁ BOLESLAV 2016

Územně analytické podklady obcí slouží jako územně plánovací podklad k průběžné správě informací o území, relevantních pro územně plánovací činnost, v databázi v prostředí GIS a jejich vyhodnocení v dokumentaci, která je kompletně aktualizována každé 4 roky. Hlavním smyslem této dokumentace je určit problémy k řešení v územních plánech.

SO ORP Česká Lípa, Liberec a Mnichovo Hradiště mají platné územně analytické podklady k roku 2020 a SO ORP Mladá Boleslav má textovou část aktuální k roku 2016 (v roce 2020 proběhla pouze aktualizace výkresů hodnot, záměrů a limitů využití území).

Dále bylo čerpáno ze zdrojů z Českého statistického úřadu, jednotlivých programů rozvoje měst a obcí (Zákupy, Stráž pod Ralskem, Mimoň, Doksy, Bezděz, Bělá pod Bezdězem, Hamr na Jezeře, Ralsko, Mukařov, Noviny pod Ralskem) a dalších relevantních dokumentů (např. dokumentů zabývajících se cestovním ruchem).

2. Analýza sledovaného území a identifikace problémů a výzev

HISTORIE A SPECIFIKA VÝVOJE ÚZEMÍ

Do roku 1945 bylo území osídleno převážně německým obyvatelstvem a během druhé světové války spadalo pod Velkoněmeckou říši, probíhala zde vojenská cvičení a byla vybudována dvě letiště. Po odsunu Němců začalo docházet k osidlování území českými obyvateli, avšak od roku 1947 byla oblast z důvodu zřízení vojenského cvičiště vyklizena a některé vesnice byly postupně srovnány se zemí. V roce 1950 byla oblast vyhlášena vojenským újezdem a až do roku 1968 zde působila československá armáda, než prostor obsadila sovětská armáda. V době jejího působení zde bylo vybudováno zázemí pro přibližně 20 000 lidí a došlo mj. i ke zvětšení letiště v Hradčanech. Po odsunu sovětských vojsk v roce 1991 byl vojenský újezd zrušen a sloučením 9 osad vznikla nová obec Ralsko, která byla v roce 2006 povýšena na město. Následně došlo k otevření oblasti a započala její pyrotechnická asanace a sanace ekologické zátěže. V důsledku pobytu sovětské armády došlo na území vojenského prostoru k významnému poškození životního prostředí způsobenému například nevyhovujícím skladováním pohonných hmot v okolí letiště (kontaminace půdy a podzemních vod), zamořením prostředí municí v blízkosti rozsáhlých vojenských střelnic či budováním množství černých skládek. V současné době stále probíhá pyrotechnická očista území či demolice starých nevyužívaných objektů. Část území byla také negativně zasažena těžbou uranu.

GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Bývalý vojenský prostor Ralsko se rozprostírá v ORP Česká Lípa, ORP Liberec, ORP Mnichovo Hradiště a ORP Mladá Boleslav. Zaujímá plochu 489,55 km² (z toho se 84,8 % nachází v Libereckém kraji a 15,2 % ve Středočeském kraji). Zatímco v rámci Středočeského kraje to nepředstavuje ani 1 % území, v Libereckém kraji tento bývalý vojenský prostor zaujímá 13 % jeho celkové rozlohy.

2.1. Obyvatelstvo a sídelní struktura

OBYVATELSTVO

V zájmovém území k roku 2024 žilo 28 580 obyvatel (z toho 23 542 obyvatel v Libereckém kraji a 5 038 ve Středočeském kraji). Území má velmi podprůměrnou hustotu zalidnění (58,3 obyvatel/km²) oproti ČR (138,2 obyvatel/km²). Nejnižší hustota zalidnění je ve městě Ralsko, což je způsobeno jeho velkou rozlohou (je to 4. největší obec v ČR z hlediska rozlohy).

Index stáří (134 obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let) a index ekonomického zatížení (58 obyvatel ve věku 0-14 let a 60 a více let na 100 osob ve věku 15-59 let) jsou v podstatě srovnatelné s průměrnou hodnotou za ČR. Nejnižší hodnotu indexu stáří ve srovnání s ostatními obcemi na území bývalého vojenského prostoru mělo město Ralsko, což pravděpodobně souvisí s jeho znovu osídlováním v průběhu 90. let.

Za období 2019-2023 je zaznamenán úbytek obyvatelstva přirozenou měnou (rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých), kdy došlo k průměrnému poklesu o 106 obyvatel za rok. Na druhé straně vykazuje území kladné migrační saldo (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých), kdy se za pětileté období zvýšil počet obyvatel díky migraci průměrně o 183 za rok. V roce 2022 došlo k výraznému

nárůstu přistěhovalých, což ve větší míře souvisí s uprchlickou krizí z důvodu války na Ukrajině (nárůst o 686 obyvatel). Celkově lze konstatovat, že území obyvatelstvo neztrácí, jelikož je za období 2019-2023 celkový přírůstek průměrně 77 obyvatel za rok. Nejvyšší přírůstek zaznamenávají obce Hamr na Jezeře, Mukařov, Osečná a Ralsko.

Podle výsledků sčítání obyvatel v roce 2021 se 58,0 % obyvatel přihlásilo k české národnosti. Více než jedna třetina svou národnost neuvadla. Mezi dalšími národnostmi byla nejčastěji uváděna slovenská (1,01 %), ukrajinská (0,31 %) a vietnamská (0,31 %). Při srovnání s průměrem ČR byla situace obdobná. Ve městě Ralsko žije početná komunita Volyňských Čechů.

Tab. 2: Základní údaje o obyvatelstvu

OBEC	POČET OBYVATEL	HUSTOTA ZALIDNĚNÍ	INDEX STÁŘÍ	CELKOVÝ PŘÍRŮSTEK	NÁRODNOST ČESKÁ
Bělá pod Bezdězem	4 827	76,4	139,5	3,1	60,3
Bezděz	346	14,5	181,4	-4,0	56,4
Doksy	5 119	68,3	169,6	-0,4	60,6
Hamr na Jezeře	478	27,0	107,4	18,4	60,7
Mimoň	6 378	412,0	141,9	-0,7	57,7
Mukařov	211	19,1	138,2	16,1	59,5
Noviny pod Ralskem	310	30,5	146,7	1,9	63,0
Osečná	1 199	42,7	122,8	14,8	61,7
Provodín	720	57,2	136,4	-11,4	60,8
Ralsko	2 239	13,2	77,9	14,1	48,4
Stráž pod Ralskem	3 816	176,8	120,9	-1,2	53,7
Zákupy	2 937	72,0	123,5	6,9	61,1
území celkem	28 580	58,3	134,0	2,7	58,0
Česká republika	10 900 555	138,2	130,0	8,4	57,3

Vysvětlivky:

Počet obyvatel – počet obyvatel v obci k 1. 1. 2024

Hustota zalidnění – počet obyvatel na 1 km² k 1. 1. 2024

Index stáří – počet obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let v roce 2023

Celkový přírůstek – přírůstek (úbytek) počtu obyvatel přirozenou měnou a migrací přepočtený na 1 000 obyvatel za období 2019-2023

Národnost česká – podíl obyvatel, kteří uvedli dle SLDB 2021 národnost českou (v %)

Zdroj: ČSÚ

SÍDELNÍ STRUKTURA

Nejlidnatějším městem je Mimoň. Kromě ní se zde ještě nachází dalších šest měst: Doksy, Bělá pod Bezdězem, Stráž pod Ralskem, Zákupy, Ralsko a Osečná. Celkem je na území 12 obcí, z nichž žádná, kromě zmíněných měst, nepřesahuje 1 000 obyvatel. Nejmenší obcí je Mukařov.

Specifická situace je ve městě Ralsko, které vzniklo po zrušení bývalého vojenského prostoru a je složeno z původně samostatných obcí. Z tohoto důvodu má slabší vnitřní integritu a komplikovanou dostupnost okrajových sídel ze správního centra města.

Přirozeným obslužným střediskem jsou města Mimoň, Doksy a Osečná. Dále pak města Česká Lípa, Mnichovo Hradiště a Mladá Boleslav.

OBYVATELSTVO A SÍDELNÍ STRUKTURA – SOUHRN

- ✘ rozdrobenost některých sídel
- ✘ slabá vnitřní integrita ve městě Ralsko

2.2. Ekonomické podmínky

Území bývalého vojenského prostoru Ralsko bylo v minulosti spíše zemědělského charakteru a jednalo se o oblíbené rekreační středisko. Průmyslové závody byly lokalizovány hlavně v Mimoní a Zákupích (textilní a nábytkářská výroba). Vznikem vojenského výcvikového prostoru rozhodnutím vlády v roce 1946 byla významně poznamenána tehdejší ekonomika. Na části území v okolí Stráže pod Ralskem probíhala v letech 1967 až 1996 hlubinná i chemická těžba uranu, která sice byla významným ekonomickým impulsem v regionu, ale také způsobila nemalé ekologické zatížení oblasti. Hospodářské podmínky na území jsou negativně ovlivněny postupným oslabením textilní výroby, nábytkářského průmyslu a zastavením těžby uranu, kterou nahradila sanace dotčeného území. Podnikatelská základna je malá a postupně se vytváří. Území bývalého vojenského prostoru Ralsko se nachází v blízkosti Mladé Boleslavi, kam obyvatelé dojíždějí za prací a službami.

Mezi největší zaměstnavatele v území patří:

- Atmos – výroba kotlů na pevná paliva (Bělá pod Bezdězem),
- DIAMO s.p. – zahlazování následků hornické činnosti (Stráž pod Ralskem),
- Adient – autopotahy (Stráž pod Ralskem),
- Věznice Stráž pod Ralskem,
- RENOKAR – CNC – obrábění ocelových výrobků a tyčovin (Stráž pod Ralskem),
- LGI Czechia – skladování a doprava (Zákupy),
- AAH Czech – výroba součástek do automobilů (Zákupy),
- KV Final – výroba kovových sestav (Ralsko),
- OMA CZ – výroba mazacích olejů, autochemie (Stráž pod Ralskem).

PRŮMYSL

Průmyslová výroba je zaměřena na výrobu součástek do automobilů, kovovýrobu, likvidaci odpadů, těžbu sklářských písků a sanační práce po těžbě uranu.

Nachází se zde několik průmyslových zón a pozemků k podnikání (např. Ralsko-Kuřívody, průmyslová zóna Mimoň, průmyslová zóna I. a II. Stráž pod Ralskem, Doksy nebo Bělá pod Bezdězem).

ZEMĚDĚLSTVÍ

Zemědělství je převážně zaměřeno na pěstování obilnin, brambor a píce a chov hospodářských zvířat.

Podíl zemědělské půdy z celkové rozlohy je 24,7 % (v případě ČR je to dvakrát více - 53,2 %). Problém může představovat využívání moderních zemědělských technologií zvyšujících riziko eroze zemědělské půdy.

Převážnou část území zabírají lesy. Většina obcí těží na svém území dřevo.

PODNIKÁNÍ

Intenzita podnikatelské aktivity (počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel) dosahuje 99,1 a je tedy výrazně pod průměrem ČR (153,1). To může souviset zejména s dobrou dopravní dostupností významných zaměstnavatelů (např. Škoda Auto nebo DIAMO) a malou rozvinutou podnikatelskou aktivitou především v oblasti služeb.

Analýzované území má nadprůměrné zastoupení subjektů v primárním a sekundárním sektoru ve srovnání s průměrem ČR.

Tab. 3: Základní ekonomické údaje

OBEC	PODNIKA- TELSKÁ AKTIVITA	VYJÍŽDKA ZA PRACÍ	NEZAMĚST- NANOST	PRIMÉR	SEKUNDÉR
Bělá p. B.	96,1	59,50	2,7	4,52	32,5
Bezděz	155,8	68,02	6,1	14,55	27,3
Doksy	129,0	53,71	7,0	8,52	26,3
Hamr na Jezeře	132,6	59,01	2,5	14,75	37,7
Mimoň	85,9	58,34	2,9	6,23	33,3
Mukařov	161,1	71,88	1,5	14,71	41,2
Noviny p. R.	75,9	79,86	3,1	4,35	39,1
Osečná	125,4	59,63	4,0	11,33	35,3
Provodín	103,1	59,09	5,0	16,22	48,6
Ralsko	70,8	61,83	4,7	22,98	36,0
Stráž p. R.	84,0	32,40	2,3	3,48	33,2
Zákupy	95,6	56,89	3,0	9,51	33,1
území celkem	99,1	54,31	4,0	8,42	32,3
Česká republika	153,1	68,86	3,7	5,55	26,3

Vysvětlivky:

Podnikatelská aktivita – počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou na 1 000 obyvatel v roce 2023

Vyjíždka za prací – podíl vyjíždějících z obce za prací na celkovém počtu zaměstnaných osob – dle SLDB 2021 (v %)

Nezaměstnanost – podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel v roce 2023 (v %)

Primér – podíl primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybnictví) na celkovém počtu subjektů se zjištěnou aktivitou v roce 2023 (v %)

Sekundér – podíl sekundárního sektoru (těžba a průmysl celkem, stavebnictví) na celkovém počtu subjektů se zjištěnou aktivitou v roce 2023 (v %)

Zdroj: ČSÚ

ZAMĚSTNANOST

Ve sledovaném území byl k roku 2023 nepatrně vyšší podíl nezaměstnaných osob (4 %) v porovnání s ČR (3,7 %). Dále mělo vyšší počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo (4 osoby; v případě ČR 1 osoba), což může vyvolávat zvýšenou mobilitu za prací. Dle dat SLDB 2021 za prací vyjíždělo z obce svého bydliště 7 471 pracujících, což představuje přes 50 % všech zaměstnaných, a to zejména do Mladé Boleslavi a České Lípy. Naopak do obcí ve sledovaném území dojíždělo 5 317 osob. Nejvíce obyvatel vyjíždělo z obcí Mukařov a Noviny pod Ralskem, to až tři čtvrtiny. Naopak nejméně ze Stráže pod Ralskem, která má i nejvyšší počet dojíždějících. To je způsobeno především sídlem firmy DIAMO, s.p., kde v roce 2024 pracuje zhruba 1 100 zaměstnanců.

Vysoké zaměření na automobilový průmysl zvyšuje zranitelnost zaměstnanců v případě ekonomické krize v tomto oboru.

EKONOMICKÉ PODMÍNKY – SOUHRN

✓ pozemky vhodné k podnikání a průmyslové zóny	✗ malý podíl zemědělské půdy / zhoršené podmínky pro zemědělství
✓ nižší podíl vyjíždějících za prací	
✓ dostupnost velkých zaměstnavatelů	

2.3. Veřejné služby

ZDRAVOTNICTVÍ

Dle Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb¹ je v území 84 míst poskytování zdravotních služeb, které jsou zajištěny 77 poskytovateli. Z celkového počtu uvádíme místa poskytování tzv. primární péče:

- 13 v oboru všeobecné praktické lékařství (Bělá pod Bezdězem, Osečná, Doksy, Stráž pod Ralskem, Mimoň, Zákupy a Doksy),
- 7 v oboru praktické lékařství pro děti a dorost (Osečná, Bělá pod Bezdězem, Mimoň, Doksy, Stráž pod Ralskem a Zákupy),
- 12 v oboru zubní lékařství (Bělá pod Bezdězem, Osečná, Doksy, Stráž pod Ralskem, Mimoň a Zákupy),
- 4 v oboru gynekologie (Bělá pod Bezdězem, Doksy, Mimoň a Stráž pod Ralskem).

Dle Nařízení vlády č. 307/2012 Sb., o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb je stanovena místní dostupnost primární péče, včetně lékařské služby, do 35 minut. Z analýzy provedené Všeobecnou zdravotní pojišťovnou² je v území místní dostupnost zdravotních služeb zajištěna, ale lékařské ordinace nejsou ve všech obcích. Vzhledem k socioekonomické situaci obyvatel mohou nastat problémy s dojezdem k poskytovateli, proto některé obce nabízejí odvoz za zdravotními službami.

¹ <https://nrps.uzis.cz/index.php?pg=vyhledavani-poskytovatele>

² <https://www.vzp.cz/poskytovatele/dostupnost-zdravotni-pece/tvorba-site-poskytovatele-zdravotnich-sluzeb-primarni-pece>

Část obyvatel nemá zajištěnou primární zdravotní péči, což je způsobeno různými faktory, jako jsou nízká úroveň vzdělání, omezená zdravotní gramotnost nebo špatná ekonomická situace.

V Osečné se dále nacházejí Lázně Kundratice a.s., které poskytují lázeňskou léčebně rehabilitační péči. Obyvatelé k odborným vyšetřením a hospitalizacím dojíždí do nemocnice v České Lípě, eventuálně do nemocnice v Liberci nebo Mladé Boleslavi. V Doksech se nachází výjezdová základna Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje.

SOCIÁLNÍ OBLAST

Na území je dle Registru poskytovatelů sociálních služeb 22 poskytovatelů sociálních služeb³, z toho se například jedná o:

- 5 domovů pro seniory nebo domovů pro seniory se zvláštním režimem (Doksy, Mimoň, Stráž pod Ralskem, Zákupy),
- 3 místa pečovatelské služby (Bělá pod Bezdězem, Mimoň, Doksy),
- 1 denní stacionář (Doksy),
- 1 odborné sociální poradenství (Doksy),
- 2 místa poskytování aktivizačních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením (Doksy, Osečná),
- 2 místa pro terénní programy (Mimoň, Ralsko),
- 3 nízkoprahová zařízení pro děti a mládež nebo sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (Ralsko, Osečná, Zákupy),
- 1 komunitní dům (Stráž pod Ralskem).

Dále do obcí dojíždí terénní pracovníci v sociálních službách (např. domácí péče).

Dle Komunitního plánu sociálních služeb ORP Česká Lípa 2022-2026 je na území nedostatečná kapacita odlehčovací služby, služby pro osoby s duševním onemocněním, krizové pomoci a nízkoprahových zařízení. S ohledem na stárnoucí populaci je nutné zajistit sociální služby pro cílovou skupinu seniorů.

Sledované území vykazovalo nižší hodnotu indexu sociálního vyloučení (6,1) než Liberecký kraj (9,1). Naopak Středočeský kraj dosahoval 4,8 bodů. V případě obcí a měst na analyzovaném území měla města Ralsko (15 bodů) a Doksy (11 bodů) nejvyšší hodnotu indexu. Hodnoty mezi 12 až 30 body značí, že sociální vyloučení je zásadní problém, který má dopad na celkový rozvoj obce/regionu. Město Ralsko čelí problému sociálního vyloučení u lokalit Ploužnice a Náhlov. Také Doksy mají dvě sociálně vyloučené lokality. Mezi hlavní problémy patří vysoká nezaměstnanost, zadlužení, závislost na hazardu a užívání návykových látek. Město Ralsko mělo také nejvyšší podíl domácností s příspěvkem na bydlení (8,5 %)⁴ ve srovnání s ostatními obcemi na území bývalého vojenského prostoru.

Město Ralsko spolupracuje s Agenturou pro sociální začleňování (MMR ČR). Posláním Agentury je, ve spolupráci s lokálními partnery, vytvářet komplexní programy integrace. V rámci daného pak připravit vhodné prostředí pro efektivní čerpání finančních prostředků z EU v této oblasti.

Podíl osob s exekucí ve sledovaném území (9,5 %) byl nad průměrem ČR (6 %). Největší procento obyvatel s exekucí bylo ve městě Ralsko (23,6 %).

³ <https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>

⁴ https://www.seznamzpravy.cz/clanek/domaci-zivot-v-cesku-kam-proudi-nejvic-prispevku-na-bydleni-ani-vyssi-prijmy-nekdy-nestaci-248098#dop_ab_variant=0&dop_source_zone_name=zpravy.szhnp.box&source=hp&seq_no=1&utm_campaign=abte st246_ribbon_sluzeb_varA&utm_medium=z-boxiku&utm_source=www.seznam.cz

V souvislosti s problematikou sociálního vyloučení může být problémem nedostatek volnočasových aktivit (např. odpolední nesportovní kroužky pro děti, příměstské tábory, vzdělávací programy pro dospělé).

Tab. 4: Základní údaje o sociální oblasti

OBE C	OSOBY V EXEKUCI	SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ	PŘÍSPĚVEK NA BYDLENÍ
Bělá pod Bezdězem	5,5	3	2,9
Bezděz	5,7	1	2,3
Doksy	6,9	11	6,2
Hamr na Jezeře	8,7	3	4,0
Mimoň	9,7	6	4,7
Mukařov	3,8	1	4,0
Noviny pod Ralskem	8,9	3	2,2
Osečná	4,8	0	3,3
Provodín	9,1	4	5,5
Ralsko	23,6	15	8,5
Stráž pod Ralskem	12,9	9	6,5
Zákupy	8,5	2	5,0
území celkem	9,5	6	-
Česká republika	6,0	-	-

Vysvětlivky:

Osoby v exekuci – podíl osob v exekuci v roce 2024 (v %)

Sociální vyloučení – index sociálního vyloučení v roce 2022

Příspěvek na bydlení – podíl domácností s příspěvkem na bydlení v roce 2023 (v %)

„-“ – data nejsou k dispozici

Zdroj: Exekutorská komora ČR, Agentura pro sociál. začleňování, Úřad práce ČR

VZDĚLANOST A VZDĚLÁVÁNÍ

Problémem bývalého vojenského prostoru je nízká úroveň vzdělanosti obyvatel. Tato situace negativně ovlivňuje zaměstnanost a sociální charakteristiky území. Vzdělanost obyvatel ve sledovaném území je v porovnání s průměrem ČR nižší, je zde podprůměrný podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním a se středním vzděláním s maturitou, naopak podíl obyvatel pouze se základním vzděláním vč. neukončeného či se středním vzděláním bez maturity je vyšší.

Všechny obce kromě Hamru na Jezeře, Bezdězu a Mukařova mají na svém území mateřské školy. Základních škol je na území celkem deset. Plně organizované základní školy se nachází v obcích Bělá pod Bezdězem, Hamr na Jezeře, Doksy, Mimoň, Stráž pod Ralskem, Zákupy a Osečná. V řešení je znovu otevření druhého stupně základní školy v Ralsku. Základní umělecké školy jsou v Doksech a Mimoní, s pobočkou ve Stráži pod Ralskem. V oblasti středního školství poskytuje vzdělávání Gymnázium Mimoň.

V mnoha případech je stav budov mateřských a základních škol nevyhovující (vysoká energetická náročnost, nutné opravy a investice vč. doprovodných zařízení). Kapacita většiny škol je dostatečná a obce často přijímají i děti a žáky z okolních obcí.

Tab. 5: Základní údaje o školství

OBEC	VZDĚLANOST		POČET ŠKOL			
	ZŠ	VŠ	MŠ	ZŠ	GYMNÁZIUM	ZUŠ
Bělá pod Bezdězem	15,22	8,03	1	1	0	0
Bezděz	17,72	9,81	0	0	0	0
Doksy	13,44	11,11	3	2	0	1
Hamr na Jezeře	19,51	10,03	0	1 ⁵	0	0
Mimoň	17,16	7,27	2	2	1	1
Mukařov	10,47	10,47	0	0	0	0
Noviny pod Ralskem	15,02	5,53	1	0	0	0
Osečná	12,72	11,57	1	1	0	0
Provodín	14,96	8,07	1	0	0	0
Ralsko	21,53	5,16	1	1	0	0
Stráž pod Ralskem	20,55	7,37	1	1	0	0
Zákupy	18,04	8,05	1	1	0	0
území celkem	16,83	8,31	12	10	1	2
Česká republika	12,54	17,58	5 398	4 276	384	520

Vysvětlivky:

Vzdělanost – ZŠ – podíl obyvatelstva se základní školou vč. neukončeného studia dle SLDB 2021 (v %)

Vzdělanost – VŠ – podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním dle SLDB 2021 (v %)

Počet škol – MŠ – počet mateřských škol v roce 2024

Počet škol – ZŠ – počet základních škol v roce 2024

Počet škol – Gymnázium – počet gymnázií v roce 2024

Počet škol – ZUŠ – počet základních uměleckých škol v roce 2024

Zdroj: ČSÚ, MŠMT ČR

BEZPEČNOST A KRIMINALITA

V oblasti bezpečnosti je problémem sociální vyloučení, zejména ve městě Ralsko, kde se jedná o panelové sídliště Plouznice, které bylo vybudované sovětskou armádou. Z velké části je sídliště obýváno obyvateli, kteří se přestěhovali kvůli nižším nákladům za bydlení. Většinu domů je ve vlastnictví města Mimoň. Další lokalitou je Náhlov, který tvoří 6 bytových domů a ohrožením je zde další prohloubení segregace z důvodu delší vzdálenosti jednotlivých částí a nedostatečné občanské vybavenosti⁶.

Index kriminality analyzovaného území (počet zjištěných skutků za zvolené období přepočtený na 10 000 obyvatel) byl vyšší než průměr ČR (193,9, ČR 149,6), tedy vypovídá o vyšší kriminalitě na sledovaném území. Vyšší index zaznamenávají turisticky atraktivní obce Doksy a Bezděz.

Město Doksy se potýká s vloupáními do víkendových chat a automobilů v blízkosti turisticky atraktivní oblasti Máchova jezera.

⁵ Na území obce je Dětský domov se školou.

⁶ Prováděcí dokument Ralska 2022–2025, dostupný na: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/lokalita/ralsko/>

Problémem v oblasti bezpečnosti je překračování rychlosti v dopravě. Tuto situaci by obce rády řešily, ale narážejí na nedostatečnou kapacitu Dopravního inspektorátu v České Lípě.

Požární ochranu zajišťují jednotky dobrovolných hasičů v Bezdězu, Doksech, Mimoni, Ralsku, Stráži pod Ralskem, Zákupch, Osečné a Bělé pod Bezdězem. Jednotky Hasičského záchranného sboru jsou v Bělé pod Bezdězem a Doksech.

Tab. 6: Základní údaje o bezpečnosti

OBEC	INDEX KRIMINALITY
Bělá pod Bezdězem	150,9
Bezděz	255,0
Doksy	250,6
Hamr na Jezeře	195,7
Mimoň	204,5
Mukařov	94,8
Noviny pod Ralskem	165,0
Osečná	83,6
Provodín	167,1
Ralsko	154,0
Stráž pod Ralskem	260,5
Zákupy	141,4
území celkem	193,9
Česká republika	149,6

Vysvětlivky:

Index kriminality – počet zjištěných skutků v roce 2023 přepočtený na 10 000 obyvatel

Zdroj: Policie ČR

BYDLENÍ A OBČANSKÁ VYBAVENOST

Veřejný bytový fond spravují města a obce, případně jejich příspěvkové organizace. Mnoho obecních bytů vzniklo po zániku vojenského prostoru. Objekty bylo nutné rekonstruovat pro bydlení. Finanční prostředky z nájemného jsou častokrát nedostačující a spíše se tyto finanční prostředky vrací do oprav. Jedním z důvodů je omezení, které umožňuje obcím zvýšit nájemné pouze v rámci zákonem stanovených limitů. Vlastní bytový fond je v obcích většinou dlouhodobě obsazený. Dle jednotlivých rozvojových programů obcí a měst problém s bydlením spočívá hlavně v nedostatku startovacích bytů a dostupného bydlení pro mladé rodiny a další specifické skupiny. Údržba bytového fondu probíhá kontinuálně, některé je třeba ještě zateplit. Obce zavádějí energetická opatření ve svých objektech, aby snížily provozní náklady a zvýšily energetickou efektivitu. Větší zastoupení bytových domů na celkovém počtu všech domů je ve Stráži pod Ralskem (43 %), Ralsku (24 %) a Mimoni (14,9 %). V celém území jinak převládají rodinné domy. Na analyzovaném území je také patrný vliv rekreačních uživatelů. Trvale neobydlené domy jsou hlavně v menších obcích a jsou často využívány jako druhé a přechodné bydlení.

Intenzita bytové výstavby (počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v letech 2019-2023 je srovnatelná s průměrem ČR (bývalý vojenský prostor Ralsko 3,3 a ČR 3,3).

Veřejná prostranství obcí a měst vyžadují stálou údržbu a opravy (např. výsadba zeleně, cestičky, parkoviště, náměstí). V některých případech je stav veřejného prostranství nevyhovující, kdy je nutná kompletní rekonstrukce.

Vzhled veřejných prostranství obcí v bývalém vojenském prostoru Ralsko a v jeho okolí byl významně poškozen v průběhu 2. poloviny 20. století (převážně v 70-80. letech), a to v souvislosti s fungováním vojenského prostoru, činností armády a pobytem vojenských posádek v Mimoní a Stráži pod Ralskem, s rozvojem průmyslového areálu spojeného s těžbou uranu, nebo obecně s přístupem ke kulturnímu dědictví v době socialismu. V této době bylo zlikvidováno mnoho budov s významnou kulturně-historickou hodnotou, např. zámek Hartigů a stará radnice v Mimoní, zámecký park v Mimoní, který byl v 18. století evropským unikátem, historické jádro Stráže pod Ralskem atd. Historické jádro Kuřívod, které je částí města Ralska a dnes by mělo plnit funkci centra města, bylo zcela srovnáno se zemí kromě pár budov, kostela, radnice a zámku. Samotné město Ralsko tedy nemá své centrum. Tyto zásahy významně poznamenávají kvalitu života místních obyvatel. Stavebně-urbanistická obnova takto zasažených obcí je velmi nákladná.

Největší škálu služeb nabízejí města Doksy a Mimoň, např.: supermarkety, kino apod. Dalšími menšími centry občanského vybavení jsou Stráž pod Ralskem a Bělá pod Bezdězem. Obce upozorňují na nedostatek stravovacích zařízení pro obyvatele.

Tab. 7: Základní údaje o bydlení

OBEC	INTENZITA BYTOVÉ VÝSTAVBY	PODÍL RODINNÝCH DOMŮ	PODÍL TRVALE OBYDLENÝCH DOMŮ
Bělá pod Bezdězem	5,14	92,7	84,5
Bezděz	3,45	93,3	72,9
Doksy	2,06	85,3	81,4
Hamr na Jezeře	2,23	90,1	67,3
Mimoň	1,38	82,3	92,2
Mukařov	1,90	98,4	50,8
Noviny pod Ralskem	5,90	87,7	76,4
Osečná	3,06	96,0	80,9
Provodín	3,30	87,4	82,3
Ralsko	4,87	72,7	89,0
Stráž pod Ralskem	5,10	52,7	96,6
Zákupy	2,90	83,2	90,2
území celkem	3,27	85,1	84,8
Česká republika	3,33	87,6	84,3

Vysvětlivky:

Intenzita bytové výstavby – počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel za období 2019-2023

Podíl rodinných domů – podíl rodinných domů na celkovém počtu obydlených domů dle SLDB 2021 (v %)

Podíl trvale obydlených domů – podíl trvale obydlených domů na celkovém počtu domů dle SLDB 2021 (v %)

Zdroj: ČSÚ

VEŘEJNÉ SLUŽBY – SOUHRN

✓ Lázně Kunderatice

- ✗ chybějící zdravotní a sociální služby v menších obcích
- ✗ část obyvatel bez zajištěné primární péče z důvodu nízké zdravotní gramotnosti
- ✗ existence sociálně vyloučených lokalit
- ✗ vysoký podíl osob v exekuci
- ✗ nedostatečná nabídka zájmového a neformálního vzdělávání pro děti a dospělé
- ✗ nízká vzdělanost obyvatel
- ✗ vysoký index kriminality
- ✗ riziko v oblasti bezpečnosti představuje překračování rychlostních limitů na silnicích
- ✗ nedostatečný bytový fond pro zajištění dostupného bydlení a startovacích bytů
- ✗ nevyhovující stav a energetická náročnost budov v majetku obce
- ✗ nevyhovující stav veřejných prostranství (např. náměstí, cestičky)
- ✗ malá nabídka služeb pro obyvatele v některých obcích

2.4. Cestovní ruch, sport a kultura

Celé území spadá do turistického regionu Český sever a je součástí turistické oblasti Máchův kraj. Je to krajina s množstvím lesů, pahorkatin a s hlubokými lesy s rozmanitou mozaikou skalních pískovcových věží, rašelinišť a rybníků. Část bývalého vojenského prostoru leží v CHKO Kokořínsko – Máchův kraj. Území je zajímavým výletním cílem jak z hlediska historie existence vojenského prostoru, tak i svými přírodními krásami ideálními pro rekreační a sportovní využití. V roce 2016 byl na území bývalého vojenského prostoru Ralsko vyhlášen Národní geopark Ralsko.

V území působí destinační management Máchův kraj, který se soustředí na rozvoj udržitelného cestovního ruchu.

Turistická informační centra jsou v obcích Bezděz, Doksy (+ sezónní ve Starých Splavech), Bělá pod Bezdězem, Hamr na Jezeře, Mimoň, Ralsko (Hradčany a Kuřívody), Stráž pod Ralskem, Zákupy a Osečná. Některá informační centra spravovaná obcemi kromě agendy cestovního ruchu zajišťují i další činnosti, jako například matriku, výběr místních poplatků a další správní agendy.

Nejvíce ubytovacích zařízení je lokalizováno v obci Doksy. Nejvyšší počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních byl zaznamenán v Osečné. Celkově je na území ubytovacích a stravovacích zařízení pro turisty nedostatek.

Nejvýznamnější rekreační středisko, Doksy, trpí negativními jevy spojenými s turismem, jako je rušení nočního klidu a vandalismus.

Dle jednotlivých rozvojových programů obcí a měst a výsledků osobních jednání je nutné udržovat, modernizovat a rozšiřovat stávající turistickou vybavenost (např. zázemí pro návštěvníky, záchytná parkoviště, WC, stravování, značení turistických tras). Dále je nutné rozšiřovat a zkvalitňovat cyklotrasy a propojit všechny oblasti vč. značení cyklotras. Dle Strategie rozvoje cestovního ruchu v turistické oblasti Máchův kraj pro období 2019-2023 je pro tuto oblast typická nedostatečná propagace regionu. Je zde malá variabilita nabídek cestovního ruchu pro různé cílové skupiny obyvatel.

Obce Doksy a Stráž pod Ralskem poukazují na špatnou kvalitu vody pro koupání ve svých rekreačních oblastech, což zahrnuje výskyt sinic a mohutnou vrstvu sedimentu. Tyto faktory mohou negativně ovlivnit návštěvnost a atraktivitu těchto území.

KULTURA A PAMÁTKY

Na území se nachází 182 nemovitých kulturních památek. Jmenovat lze například roubenky v Doksech, sakrální stavby (socha sv. Jana Nepomuckého v Hamru na Jezeře nebo kostel sv. Havla v Ralsku) nebo hrady a zámky (např. zřícenina hradu Ralsko, zámek Vartenberk, zámek Doksy). Zároveň zde jsou 2 národní kulturní památky (hrad Bezděz a zámek Zákupy).

Některé památky je nutné zrekonstruovat (např. kostel v Osečné nebo v Ralsku, zámek Vartenberk), zpřístupnit pro veřejnost nebo vybudovat mobiliář.

Na území jsou pro veřejnost k dispozici dvě divadla (Bělá pod Bezdězem a Stráž pod Ralskem). Kino nebo letní kino se nachází v Bělé pod Bezdězem, Doksech, Hamru na Jezeře, Mimoní a Stráži pod Ralskem. Dále jsou kulturní aktivity pro obyvatele dostupné v bližším okolí v České Lípě, Mnichově Hradišti nebo Mladé Boleslavi.

SPORT A VOLNÝ ČAS

V letní sezóně je oblast navštěvována pro pěší turistiku, cykloturistiku a vodní turistiku na řece Ploučnici. Okolí Doks, Bezdězu, Hamru na Jezeře je vyhlášenou oblastí se zajímavými turistickými trasami, rekreací u vody (např. Máchovo Jezero, Hamerský rybník, koupaliště Bělá pod Bezdězem, vodní nádrž ve Stráži pod Ralskem) a chatařením. Doksy patří mezi neznámější a nejvyhledávanější rekreační střediska v severních Čechách. Nejvýznamnějším místem je Máchovo jezero, které kromě koupání nabízí i okružní plavby, jachting, rybaření a další vodní aktivity. U Hamerského rybníka se nachází rekreační areál nabízející tenisové kurty, minigolf, půjčovnu lodiček a lanový park. V zimním období se rybník promění v kluziště, což poskytuje další možnosti pro rekreaci. Koupaliště je také k dispozici v Bělé pod Bezdězem, v Mimoní a Zákupích.

Oblast Ralska naskytne zajímavý pohled do minulosti existence vojenského prostoru (např. Pyrotechnické muzeum Ralsko). Další možnou atrakcí je vodáctví na řece Ploučnici (splavnost řeky ze Stráže pod Ralskem až do Děčína). V místech jsou k dispozici půjčovny vodáckého vybavení a dvě tábořiště. Mezi další volnočasovou aktivitu na území patří horolezectví (např. v blízkosti zříceniny hradu Ralsko, na Hradčanských stěnách nebo Vranovských skálách). Stráž pod Ralskem nabízí dobrou vybavenost pro sportovní aktivity (velká a malá tělocvična, nafukovací hala SUOMI, plavecký bazén, posilovna, tenisové kurty, pumptrack), včetně komplexního sportovního areálu pro vodní sporty na Vodním díle Stráž, které poskytuje nevšední sportovní zážitky. Pro volnočasové aktivity je hojně využíváno také bývalé vojenské letiště Hradčany. Jedná se například o sportovní létání, cykloturistiku, in-line bruslení, moto sport apod. Tyto aktivity ale probíhají nekoordinovaně, což s sebou přináší množství rizik, zejména v oblasti bezpečnosti.

V roce 2012 byl otevřen ve Vrchbělé (Bělá pod Bezdězem) sportovně rekreační areál vybudovaný na území bývalého vojenského výcvikového prostoru, který nabízí návštěvníkům in-line stezky a cyklostezky, vyhlídku, lanové centrum, dětské hřiště, mini zoo a mnoho dalšího.

V jednotlivých obcích v bývalém vojenském prostoru se nacházejí veřejná zařízení pro sport (hřiště), a to v různém stavu, a často vyžadují nutné opravy či rekonstrukce. Ve větších obcích je lepší nabídka veřejných

zařízení pro sport. V menších obcích se nachází pouze fotbalová, případně multifunkční hřiště. Většina obcí provozuje dětská hřiště, o která se průběžně starají (např. oprava mobiliáře). Volnočasové aktivity jsou hlavně sezónního charakteru.

Tab. 8: Základní údaje o hromadných ubytovacích zařízeních

OBEC	POČET ZAŘÍZENÍ	POČET LŮŽEK	NÁVŠTĚVNOST	POČET PŘENOCOVÁNÍ
Bělá pod Bezdězem	6	286	4 460	2,3
Bezděz	0	0	0	0
Doksy	60	5 222	97 647	3,1
Hamr na Jezeře	7	406	10 245	2,6
Mimoň	3	56	789	3,0
Mukařov	3	-	-	-
Noviny pod Ralskem	0	0	0	0
Osečná	6	368	6 232	7,7
Provodín	2	-	-	-
Ralsko	0	0	0	0
Stráž pod Ralskem	3	105	1 852	1,7
Zákupy	3	102	2 633	2,9
území celkem	93	6 545	123 858	0
Česká republika	10 293	567 195	21 977 671	2,5

Vysvětlivky:

Hromadné ubytovací zařízení = zařízení s minimálně 5 pokoji nebo 10 lůžky sloužící pro potřeby cestovního ruchu

Počet zařízení – počet hromadných ubytovacích zařízení v roce 2023

Počet lůžek – počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2023

Návštěvnost – počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2023

Počet přenocování – průměrný počet přenocování (počet nocí) v roce 2023

„-“ – data nejsou k dispozici

Zdroj: ČSÚ

CESTOVNÍ RUCH, SPORT A KULTURA – SOUHRN

✓ Národní geopark Ralsko	✗ zastaralá a nedostačující turistická vybavenost na území (např. zázemí pro návštěvníky, ubytovací a stravovací kapacity, značené turistické trasy, záchytná parkoviště)
✓ turisticky atraktivní území (přírodní atraktivity, kulturní památky, sportovní využití)	✗ nedostatečná propagace cestovního ruchu
✓ existence destinačního managementu Máchův kraj	✗ malá variabilita nabídek cestovního ruchu pro různé cílové skupiny
	✗ sezónnost a nedostatek volnočasové a turistické nabídky v zimním období

- ✘ nevyhovující a nedostačující sportovní a volnočasová infrastruktura
- ✘ špatná kvalita vody v rekreačních oblastech
- ✘ památky vyžadující postupné opravy nebo vybavení mobiliářem

2.5. Infrastruktura

DOPRAVA

V rámci silničního napojení jsou v regionu klíčové tyto silnice: silnice I/38 (Mladá Boleslav – Bělá pod Bezdězem – Doksy – Česká Lípa), silnice II/268 (Mnichovo Hradiště – Ralsko – Mimoň – Zákupy – Nový Bor), silnice II/270 (Doksy – Mimoň – Noviny pod Ralskem – Jablonné v Podještědí) a silnice II/278 (Noviny pod Ralskem – Osečná).

Silnice I/38 je vedena v těsné blízkosti Bělé pod Bezdězem a Doks, kde ovlivňuje okolí hlukem a emisemi. Silnice II/268 má problematické průtahové úseky mezi městy Mimoň a Zákupy. Silnice II/270 má taktéž problematické průtahové úseky městy Doksy a Mimoň, kdy je vedena jejich centry a místní infrastruktura na to není připravena.

Specifická situace je ve městě Ralsko, které má komunikační síť velmi řídkou. Neexistuje přímé spojení mezi některými sídly ve městě (například mezi Náhlovem a Kuřívody).

V některých obcích jsou místní komunikace ve špatném stavu a chybí chodníky pro pěší. Chybí parkovací kapacity v centrech obcí (např. Doksy – Staré Splavy, Bělá pod Bezdězem, Bezděz).

Dopravní obslužnost je řešena pomocí železniční a autobusové dopravy. Obslužnost veřejnou dopravou je v obcích ve sledovaném území velmi odlišná a odráží se v ní poloha jednotlivých obcí (hlavní komunikace, větší obce), sídelní struktura (obec tvořená z více sídel vs. obec tvořená jedním sídlem). Díky značné rozdrobenosti města Ralsko je problémem i dopravní obslužnost jeho okrajových částí.

Nejvyšší počet autobusových a vlakových spojů má Mimoň, jako největší město oblasti. Nejméně je obsluhována obec Hamr na Jezeře, avšak počet spojů je i zde dostačující.

Autobusové zastávky nebo stanice jsou v lepší docházkové vzdálenosti než železniční.

Město Ralsko nemá přímé spojení s příslušnou obcí s rozšířenou působností (Česká Lípa). Ostatní obce mají alespoň přímé spojení autobusem nebo vlakem.

Územím prochází železniční trať č. 086 (Liberec – Jablonné v Podještědí – Mimoň – Zákupy – Česká Lípa – Děčín) a železniční trať č. 080 (Bakov nad Jizerou – Bělá pod Bezdězem – Bezděz – Doksy – Provodín – Česká Lípa – Svor). Dostupnou železniční zastávku nebo stanici mají pouze Mimoň, Zákupy, Bělá pod Bezdězem, Bezděz, Doksy a Provodín. Trať jsou jednokolejné a neelektrifikované. Na železniční trati č. 086 je v úseku Mimoň – Zákupy omezená rychlost. V méně přijatelné docházkové vzdálenosti od centra jsou stanice v Doksech (18 minut), Bělé pod Bezdězem (30 minut) a Bezdězu (31 minut). Město Doksy má v plánu vybudovat novou vlakovou stanici blíže k centru. Některé železniční zastávky nebo stanice vyžadují rekonstrukci (např. Bělá pod Bezdězem) anebo nejsou bezbariérové.

V případě autobusové dopravy chybí normové zastávky autobusů, bezbariérový přístup a některé zastávky je nutno rekonstruovat (v přípravě je např. revitalizace autobusového nádraží ve Stráži pod Ralskem, k níž by mělo dojít v roce 2026).

Tab. 9: Základní údaje o dopravní obslužnosti

OBEC	AUTOBUSY		VLAKY	
	POČET SPOJŮ	VZDÁLENOST	POČET SPOJŮ	VZDÁLENOST
Bělá pod Bezdězem	28	120	17	3 600
Bezděz	14	140	16	2 300
Doksy	17	320	19	1 400
Hamr na Jezeře	3	90	-	-
Mimoň	28	450	19	990
Mukařov	5	780	-	-
Noviny pod Ralskem	26	450	-	-
Osečná	16	100	-	-
Provoďín ⁷	13	60	12	920
Ralsko	-	-	-	-
Stráž pod Ralskem	26	350	-	-
Zákupy	33	140	11	850
území celkem	-	-	-	-
Česká republika	-	-	-	-

Vysvětlivky:

Autobusy – počet spojů – počet přímých autobusových spojů veřejné dopravy do centra sídla ORP (Česká Lípa, Liberec, Mladá Boleslav nebo Mnichovo Hradiště) ve středu dne 19. 6. 2024

Autobusy – vzdálenost – vzdálenost z centra obce na autobusovou zastávku nebo stanici (v m)

Vlaky – počet spojů – počet přímých vlakových spojů veřejné dopravy do centra sídla ORP (Česká Lípa, Liberec, Mladá Boleslav nebo Mnichovo Hradiště) ve středu dne 19. 6. 2024

Vlaky – vzdálenost – vzdálenost z centra obce na vlakovou zastávku nebo stanici (v m)

„-“ – data nejsou k dispozici

Zdroj: IDOS.cz, Mapy.cz

ENERGETIKA

Oblast se potýká s nízkou mírou plynofikace, kdy jsou částečně plynofikovány pouze Doksy, Mimoň, Provoďín, Zákupy, Osečná a Bělá pod Bezdězem. Dle SLDB 2021 bylo pouze 26,3 % obydlých bytů připojeno na plyn, zatímco za ČR průměr činil 68,6 %. Pro obce to ale v současné době nepředstavuje větší problém.

V Mimoní, Ralsku a Doksech existuje systém centrálního zásobování teplem (ENERGIE Holding, a.s., KOMTERM, a.s.). Výtopena Hradčany, která zásobuje Mimoň, využívá uhlí a biomasu jako zdroje tepla. V Doksech je teplo dodáváno z plynové kotelny a v Ralsku z kotelny na uhlí. Plynovody jsou udržovány, avšak některé z nich jsou starší než 35 let a další je nutné rozšiřovat.

⁷ Provoďín má dostupnou vlakovou stanici v Jestřebí.

V oblasti je zprovozněno několik fotovoltaických elektráren, kvůli jejichž výkonu se Mimoň v letním období potýká s výpadky proudu z důvodu přetížení sítě. Kapacita sítě je dostačující, ale není uzpůsobená pro další rozvoj.

V území byla prověřena možnost realizace fotovoltaické elektrárny na ploše letiště Hradčany. V současnosti již byly zahájeny kroky k možnosti jejího připojení do distribuční sítě.

V některých obcích je zastaralé veřejné osvětlení, které má vysokou spotřebu elektrické energie (např. Doksy, Osečná, Provodín). Ve většině obcí probíhá průběžná modernizace veřejného osvětlení a výměna za úsporné LED technologie.

Tab. 10: Základní údaje o technické infrastruktuře

OBEC	KANALIZACE	PLYN	VODOVOD
Bělá pod Bezdězem	75,7	46,7	91,3
Bezděz	0	0	82,6
Doksy	84,8	41,0	90,4
Hamr na Jezeře	28,8	0	78,8
Mimoň	84,8	15,2	90,1
Mukařov	0	0	74,6
Noviny pod Ralskem	0	0	80,9
Osečná	23,9	38,2	86,4
Provodín	44,3	35,5	73,6
Ralsko	84,3	0	77,0
Stráž pod Ralskem	97,6	0	100,0
Zákupy	66,1	19,6	83,2
území celkem	76,9	26,3	87,0
Česká republika	79,0	68,6	84,2

Vysvětlivky:

Kanalizace – podíl bytů připojených na kanalizaci dle SLDB 2021 (v %)

Plyn – podíl bytů připojených na plyn dle SLDB 2021 (v %)

Vodovod – podíl bytů připojených na veřejný vodovod dle SLDB 2021 (v %)

Zdroj: ČSÚ

VODOHOSPODÁŘSTVÍ

Všechny obce v území jsou připojeny na veřejný vodovod. Některé vodovodní sítě jsou zastaralé s nevyhovujícím technickým stavem nebo je nutné rozšířit stávající síť (např. Doksy, Hamr na Jezeře, Osečná).

Obce Bezděz, Noviny pod Ralskem a Mukařov nejsou vůbec napojeny na kanalizační síť s čistírnou odpadních vod. Částečně jsou odkanalizovány obce Hamr na Jezeře a Osečná. V ostatních obcích je odkanalizována centrální část, do okrajových a odlehklých oblastí by byla kanalizace příliš nákladná. Některé kanalizační sítě jsou zastaralé a je potřeba je rekonstruovat nebo je nutné rozšířit stávající kapacitu (např. Doksy, Zákupy).

Kde není kanalizace, využívají se domovní ČOV, žumpy nebo septiky. Některé obce přispívají obyvatelům na domovní ČOV nebo zařizují centrální svoz odpadních vod.

Dle SLDB 2021 byl podíl napojených bytů na kanalizaci (76,9 %) ve sledovaném území pod průměrem ČR (79 %), zatímco procento bytů připojených na vlastní ČOV (2,5 %) a na žumpu, jímku (18,3 %) bylo nad průměrem ČR (2 % na ČOV a 16,6 % na žumpu, jímku). Na veřejný vodovod bylo napojeno 87 % bytů (za ČR 84,2 %).

Některé obce jsou rozdrobené a vzdálená sídla jsou hůře dostupná, což komplikuje rozvoj technické infrastruktury, jako jsou kanalizace nebo vodovodní sítě.

INTERNET A SÍŤ

Na konci roku 2023 byla na většině území nejvyšší rychlost internetu do 300 Mbit/s. Mukařov a část Mimoně dosahují rychlostí internetu až 1 Gbit/s a více. V některých částech (např. Ralsko – Náhlov, Jabloneček nebo Doksy) je místně nedostačující rychlost internetového připojení či mobilního signálu, nebo není dostupné vůbec⁸.

INFRASTRUKTURA – SOUHRN

- ✘ průtahy silnice II/270 centry měst
- ✘ špatný technický stav silnic (hlavně místní komunikace)
- ✘ zhoršená dopravní dostupnost okrajových částí sídel z důvodu velké rozdrobenosti obcí
- ✘ chybějící chodníky podél komunikací a nedostatek parkovacích kapacit v centrech obcí a turistických lokalit
- ✘ nízká rychlost železnice
- ✘ nevyhovující stav některých stanic a zastávek veřejné dopravy
- ✘ zastaralé veřejné osvětlení
- ✘ zastaralost některých vodovodních a kanalizačních sítí
- ✘ nevyhovující zdroje a dosluhující rozvody centrálního zásobování teplem
- ✘ složitá dostupnost okrajových částí sídel pro technickou infrastrukturu
- ✘ místně nedostačující rychlost internetového připojení či mobilního signálu

⁸ <https://www.mapainternetu.cz/mapa/>

2.6. Životní prostředí

Do území zasahuje CHKO Kokořínsko – Máchův kraj a Národní geopark Ralsko. Jsou zde též situovány evropsky významné lokality Natura 2000 (Jestřebsko – Dokesko, Ralsko, Poselský a Mariánský rybník). Maloplošná zvláště chráněná území jsou lokalizována zejména u Doks, Bezdězu, u Stráže pod Ralskem a Hamrem na Jezeře (např. Velký a Malý Bezděz, Meandry Ploučnice u Mimoně, Provodínské kameny – Spící panna, Děvín, Velký a Malý Jelení vrch). Existence chráněných území může přinášet určitá omezení v aktivitách cestovního ruchu. Na druhou stranu představují významný přírodní potenciál, který je hlavním lákadlem pro turisty.

Na území jsou dvě obory (Židlov – stádo zubra evropského a Velký Dub – stádo daňka evropského a muflona).

VYUŽITÍ PŮDY

Největší plochu území zaujímají lesní pozemky (61,9 %), jejichž podíl je oproti průměrné hodnotě za ČR (34 %) téměř dvojnásobný. Přes 80 % lesních pozemků se nachází ve městě Ralsko. Zemědělská půda představuje 24,8 % plochy území, z čehož více než polovinu zaujímá orná půda (15,9 % celkové rozlohy). Tato hodnota je naopak v porovnání s průměrnou hodnotou ČR výrazně nižší. Značná část lesů je pod správou Vojenských lesů a statků ČR, na části lesů hospodaří jednotlivé obce.

VODA

Oblastí protéká řeka Ploučnice se svými přítoky Robečský a Plouznický potok. Na nich se nachází několik rybníků (např. Máchovo jezero, Břehyňský rybník, Vodní dílo Stráž, soustavy rybníků v Hradčanech a Hvězdově, Hamr na Jezeře).

Sledované území spadá dle Politiky územního rozvoje ČR do specifické oblasti, ve které se projevuje aktuální problém ohrožení území suchem. Některé obce společně s pozemkovým úřadem řeší pozemkové úpravy s cílem udržet vodu v krajině (např. poldry a vodní nádrže).

ZNEČIŠTĚNÍ A HLUK

Znečištění ovzduší v obcích pochází hlavně z domácích kotlů na pevná paliva a z automobilové dopravy. Obce (např. Hamr na Jezeře, Bělá pod Bezdězem nebo Provodín) upozorňují také na zápach a hluk v okolí výrobních areálů. Nákladní doprava dále zatěžuje území hlukem a prašností.

ODPADY

Obce poukazují na nedostatečnou kapacitu prostor pro ukládání bioodpadu, a na nedostatek kompostáren. Podle zákona se musí o recyklovaný odpad starat obce, přičemž zajištění nádob na odpady je finančně nákladné. Problémem jsou vznikající černé skládky v okolí bývalého letiště, které se průběžně likvidují.

Na analyzovaném území působí Dobrovolný svazek obcí EKOD, který byl založen za účelem společné realizace odpadového hospodářství. Je do něj zapojeno 16 obcí, z toho 4 ze sledovaného území.

NEROSTNÉ SUROVINY

Na území zasahují ložiska sklářského a slévárenského písku, kdy těžba ještě probíhá na ložisku Srní-Okřešice. Dle Databáze ložisek nerostných surovin v Libereckém kraji je na území dále plánovaná těžba šterkopísků jižně od Mimoně a rezervní ložisko šterkopísků se nachází v Hradčanech.

Dále probíhá získávání malého množství uranu v rámci sanace a revitalizace dotčeného území (Stráž pod Ralskem). V minulosti byl uran získáván hydrochemickou metodou podzemního vyluhování a roztokem byla

kyselina sírová. Chemická metoda byla využita v dobývacích prostorech v oblasti Stráže pod Ralskem, v okolí Hamru na Jezeře probíhala ekologicky šetrnější hlubinná těžba.

Tab. 11: Informace o brownfields a využití půdy

OBEC	POČET BROWNFIELDŮ			VYUŽITÍ PŮDY		
	CZECHINVEST	LK	ÚAP	ZEMĚDĚLSKÁ	ORNÁ	LESY
Bělá pod Bezdězem	0	0	1	27,8	23,6	60,7
Bezděz	0	1	0	22,3	18,0	73,9
Doksy	3	2	6	23,6	18,0	60,8
Hamr na Jezeře	0	0	2	28,0	17,9	52,7
Mimoň	2	5	7	61,3	39,3	14,2
Mukařov	0	0	1	37,4	26,9	55,5
Noviny pod Ralskem	0	0	0	36,9	26,5	41,9
Osečná	0	0	1	46,8	28,1	45,3
Provodín	0	0	0	48,7	23,6	36,5
Ralsko	2	5	46	8,9	2,7	82,2
Stráž pod Ralskem	1	0	5	21,9	17,6	22,0
Zákupy	1	1	9	46,8	26,2	43,3
území celkem	9	14	78	24,8	15,8	61,9
Česká republika	613	-	-	53,2	37,0	34,0

Vysvětlivky:

Počet brownfieldů – CzechInvest – počet lokalit v roce 2024 dle databáze CzechInvest

Počet brownfieldů – LK – počet lokalit v roce 2024 dle databáze Libereckého kraje

Počet brownfieldů – ÚAP – počet lokalit dle územně analytických podkladů (Středočeský kraj má data za rok 2020, Liberecký kraj má data za rok 2023)

Využití půdy – zemědělská – podíl zemědělské půdy na celkové rozloze v roce 2023 (v %)

Využití půdy – orná – podíl orné půdy na celkové rozloze v roce 2023 (v %)

Využití půdy – lesy – podíl lesních pozemků na celkové rozloze v roce 2023 (v %)

Zdroj: CzechInvest, Liberecký kraj, územně analytické podklady, ČSÚ

STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE

Na území bývalého vojenského prostoru se nachází velké množství brownfieldů. Nejvíce jsou lokalizovány v okolí Ralska, Zákup a Mimoně a většinou se jedná o bývalé vojenské objekty (např. muniční sklady, ubytovací areály). Dle územně analytických podkladů jich je zde 78, dle databáze brownfields Libereckého kraje 14, podle databáze od CzechInvestu 9.

Ekologické zátěže jsou spjaty především s působením vojsk v bývalém vojenském prostoru. A jsou lokalizovány hlavně v okolí bývalého letiště Hradčany a na sídlišti v Ploužnici. Na letišti se nacházely sklady pohonných hmot a mazadel, které byly nevhodně skladovány. Díky tomu je zde silně kontaminovaná půda. Dále se jedná např. o zbytky munice v bývalých areálech střelnic. Krajská správa silnic likviduje stavby v majetku Libereckého kraje, většina jich už je zdemolována. Vojenské lesy a statky čistí lesy od munice, avšak jedná se pouze o očistu do malé hloubky, při realizaci staveb je nutný pyrotechnický dozor.

Dále mezi ekologické zátěže patří kontaminovaná území po těžbě uranu a velká část území jižně od Stráže pod Ralskem je pro veřejnost uzavřena.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – SOUHRN

✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit	✗ negativní vlivy nákladní dopravy při průjezdu obcemi (hluk, prašnost)
✓ nerostné bohatství	✗ hluk a zápach v okolí průmyslových areálů
	✗ nedostatek zařízení k nakládání s odpady
	✗ staré ekologické zátěže (kontaminace území po těžbě uranu a vojenské činnosti)
	✗ existence lokalit brownfields (zejména po vojenské činnosti a s ní spojených aktivitách)
	✗ vznik černých skládek

2.7. Rozvoj a správa území

MANAGEMENT ÚZEMÍ

Na území se nachází 12 obcí, z nichž 7 má statut města. Území bývalého vojenského prostoru Ralsko z velké části spadá pod obec s rozšířenou působností Česká Lípa. Osečná náleží pod obec s rozšířenou působností Liberec, Bělá pod Bezdězem spadá pod Mladou Boleslav a Mukařov pod Mnichovo Hradiště.

Obce a další subjekty navzájem spolupracují a vytvářejí další společné struktury:

a) podle zákona o obcích – veřejnoprávní:

Mikroregion Podralsko
Svazek obcí Máchův kraj
Svazek obcí Peklo
Svazek obcí Region Jih
Svazek obcí Střední Pojizeří
Dobrovolný svazek obcí EKOD

b) podle jiných zákonů – soukromoprávní:

LAG Podralsko
MAS Český ráj a Střední Pojizeří

OBČANSKÁ SPOLEČNOST

Volební účast ve volbách je v porovnání s průměrnou hodnotou za ČR podprůměrná. Voleb do zastupitelstva krajů v roce 2024 se zúčastnilo 29,7 % voličů (32,9 % v ČR), do zastupitelstev obcí v roce 2022 44,9 % (46,1 % ČR) a prezidentských voleb v roce 2023 v 1. kole 62,8 % (68 % ČR) a ve 2. kole 64,8 % (70 % ČR).

Všechny obce pořádají pro své občany různé akce, které posilují komunitní život. Některé obce však poukazují na nezájem občanů se zapojit do jejich příprav.

Tab. 12: Základní údaje o volební účasti

OBEC	KOMUNÁLNÍ VOLBY	KRAJSKÉ VOLBY	VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY	PREZIDENTESKÉ VOLBY	
				1. KOLO	2. KOLO
Bělá p. B.	48,61	29,40	63,00	68,62	69,22
Bezděz	70,45	26,67	64,21	64,67	66,00
Doksy	44,00	29,59	61,54	65,63	66,38
Hamr na J.	61,50	29,62	65,00	68,63	68,00
Mimoň	48,86	28,64	56,84	60,08	62,08
Mukařov	43,00	41,10	69,00	76,36	76,97
Noviny p. R.	76,89	45,77	66,14	77,38	74,70
Osečná	44,49	31,84	71,00	68,58	72,40
Provodín	44,10	35,40	61,02	59,25	64,91
Ralsko	43,48	26,98	39,17	44,53	51,00
Stráž p. R.	36,00	26,08	54,90	63,69	64,60
Zákupy	46,01	34,43	61,99	63,07	66,05
území celkem	44,90	29,70	58,60	62,80	64,80
ČR	46,10	32,90	65,40	68,00	70,00

Vysvětlivky:

podíl hlasujících voličů na celkovém počtu voličů, v %

Komunální volby – volební účast do zastupitelstev obcí v roce 2022

Krajské volby – volební účast do zastupitelstev krajů v roce 2024

Volby do poslanecké sněmovny – volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce

Prezidentské volby – 1. kolo – volební účast v prvním kole prezidentských voleb v roce 2023

Prezidentské volby – 2. kolo – volební účast ve druhém kole prezidentských voleb v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

Přeshraniční spolupráce je zde rozvíjena ve společných česko-saských i polských projektech (témata: péče o krajinu, sportovní a kulturní aktivity, cestovní ruch atd.). Všechny obce s výjimkou Provodína, Bezdězu, Bělé pod Bezdězem a Mukařova jsou součástí Euroregionu Nisa.

ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A ROZVOJ ÚZEMÍ

Celé území je pokryto územními plány, které většinou nejsou v jednotném standardu. Převážná část obcí jej zpracuje v rámci změny územního plánu. Některé obce mají zažádáno o dotaci.

Liberecký kraj se dlouhodobě zabývá rozvojem bývalého vojenského prostoru. V roce 2008 vyhlásil veřejnou soutěž na využití bývalého vojenského letiště Ralsko, které je ve vlastnictví kraje. Vítězný návrh – výstavba fotovoltaické elektrárny – nebyl realizován kvůli legislativním změnám. Druhou veřejnou soutěž kraj vyhlásil v roce 2012. Vítězný návrh – zachování celistvé plochy letiště pro volnočasové, sportovní a kulturní aktivity a umístění výrobní plochy – byl zapracován do územního plánu města Ralsko. V současné době se řeší nové

využití plochy bývalého vojenského letiště (vybudování fotovoltaické elektrárny), které by případně vyvolalo změnu územního plánu města Ralsko.

Od roku 2014 je problematika rozvoje bývalého vojenského prostoru řešena v rámci samostatné pracovní skupiny a komise Rady Libereckého kraje.

DOTACE A SYSTÉMOVÉ PROBLÉMY

Obce upozorňují na vysokou administrativní náročnost při podávání žádostí o dotace z EU, vyšší míru spolufinancování a tematickou zaměřenost výzev. Nemají dostatečné personální kapacity na sledování výzev a administraci dotací.

LAG Podralsko zdůrazňuje, že MAS poskytují dotace v mnoha oblastech a podporují rozvoj regionů, nemají pravomoc měnit dotační podmínky v rámci CLLD, což považuje za jednu ze slabin zacílení podpory na území.

Geopark Ralsko poukazuje na to, že geoparky jsou mimo systém ochrany přírody a nemohou tak plnit aktivnější úlohu v této oblasti. Čerpají finanční prostředky z Ministerstva životního prostředí, avšak tento fond podporuje pouze nové projekty, nikoli probíhající. To má za následek, že kvalitní projekty, které jsou již v realizaci, musí skončit.

Za systémový problém v oblasti cestovního ruchu je považována neexistence zákona o cestovním ruchu, který by stanovil, že příjem z cestovního ruchu musí být opětovně investován do této oblasti.

ROZVOJ A SPRÁVA ÚZEMÍ – SOUHRN

✓ společné akce pořádané obcemi	✗ územní plány nejsou v jednotném standardu
✓ rozvinutá meziobecní i přeshraniční spolupráce (česko-polská, česko-saská)	✗ nevyřešené budoucí využití plochy letiště a jeho okolí
	✗ administrativní náročnost dotací EU
	✗ vyšší míra spolufinancování
	✗ nedostatečné kapacity obcí na sledování výzev a administraci dotací

3. Analýza silných a slabých stránek území

OBYVATELSTVO A SÍDELNÍ STRUKTURA

- ✗ rozdrobenost některých sídel
- ✗ slabá vnitřní integrita ve městě Ralsko

EKONOMICKÉ PODMÍNKY

- ✓ pozemky vhodné k podnikání a průmyslové zóny
- ✓ nižší podíl vyjíždějících za prací
- ✓ dostupnost velkých zaměstnavatelů
- ✗ malý podíl zemědělské půdy / zhoršené podmínky pro zemědělství

VEŘEJNÉ SLUŽBY

- ✓ Lázně Kundratice
- ✗ chybějící zdravotní a sociální služby v menších obcích
- ✗ část obyvatel bez zajištěné primární péče z důvodu nízké zdravotní gramotnosti
- ✗ existence sociálně vyloučených lokalit
- ✗ vysoký podíl osob v exekuci
- ✗ nedostatečná nabídka zájmového a neformálního vzdělávání pro děti a dospělé
- ✗ nízká vzdělanost obyvatel
- ✗ vysoký index kriminality
- ✗ riziko v oblasti bezpečnosti představuje překračování rychlostních limitů na silnicích
- ✗ nedostatečný bytový fond pro zajištění dostupného bydlení a startovacích bytů
- ✗ nevyhovující stav a energetická náročnost budov v majetku obce
- ✗ nevyhovující stav veřejných prostranství (např. náměstí, cestičky)
- ✗ malá nabídka služeb pro obyvatele v některých obcích

CESTOVNÍ RUCH, SPORT A KULTURA

- ✓ Národní geopark Ralsko
- ✓ turisticky atraktivní území (přírodní atraktivity, kulturní památky, sportovní vyžití)
- ✓ existence destinačního managementu Máchův kraj
- ✗ zastaralá a nedostačující turistická vybavenost na území (např. zázemí pro návštěvníky, ubytovací a stravovací kapacity, značené turistické trasy, záchytná parkoviště)
- ✗ nedostatečná propagace cestovního ruchu
- ✗ malá variabilita nabídek cestovního ruchu pro různé cílové skupiny
- ✗ sezónnost a nedostatek volnočasové a turistické nabídky v zimním období
- ✗ nevyhovující a nedostačující sportovní a volnočasová infrastruktura
- ✗ špatná kvalita vody v rekreačních oblastech
- ✗ památky vyžadující postupné opravy nebo vybavení mobiliářem

INFRASTRUKTURA

- ✗ průtahy silnice II/270 centry měst
- ✗ špatný technický stav silnic (hlavně místní komunikace)
- ✗ zhoršená dopravní dostupnost okrajových částí sídel z důvodu velké rozdrobenosti obcí
- ✗ chybějící chodníky podél komunikací a nedostatek parkovacích kapacit v centrech obcí a turistických lokalit
- ✗ nízká rychlost železnice
- ✗ nevyhovující stav některých stanic a zastávek veřejné dopravy
- ✗ zastaralé veřejné osvětlení
- ✗ zastaralost některých vodovodních a kanalizačních sítí
- ✗ nevyhovující zdroje a dosluhující rozvody centrálního zásobování teplem
- ✗ složitá dostupnost okrajových částí sídel pro technickou infrastrukturu
- ✗ místně nedostačující rychlost internetového připojení či mobilního signálu

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit
- ✓ nerostné bohatství
- ✗ negativní vlivy nákladní dopravy při průjezdu obcemi (hluk, prašnost)
- ✗ hluk a zápach v okolí průmyslových areálů
- ✗ nedostatek zařízení k nakládání s odpady
- ✗ staré ekologické zátěže (kontaminace území po těžbě uranu a vojenské činnosti)
- ✗ existence lokalit brownfields (zejména po vojenské činnosti a s ní spojených aktivitách)
- ✗ vznik černých skládek

ROZVOJ A SPRÁVA ÚZEMÍ

- ✓ společné akce pořádané obcemi
- ✓ rozvinutá meziobecní i přeshraniční spolupráce (česko-polská, česko-saská)
- ✗ územní plány nejsou v jednotném standardu
- ✗ nevyřešené budoucí využití plochy letiště a jeho okolí
- ✗ administrativní náročnost dotací EU
- ✗ vyšší míra spolufinancování
- ✗ nedostatečné kapacity obcí na sledování výzev a administraci dotací

4. Místní šetření v území

V měsíci srpnu a září 2024 proběhla osobní jednání s jednotlivými obcemi, Mikroregionem Podralsko, Svazkem obcí Máchův kraj, LAG Podralsko, Vojenskými lesy a statky ČR, Krajskou správou silnic LK, státním podnikem DIAMO, Destinačním managementem Máchův kraj a Geoparkem Ralsko s cílem získat cenné informace o problémech na území, které se zpracují do této studie.

ZA NEJVĚTŠÍ BARIÉRY RŮSTU A PROBLÉMOVÉ OBLASTI SPATŘUJÍ VÝŠE ZMÍNĚNÍ AKTÉŘI:

- Bydlení a bytová politika – údržba a kapacita obecního bytového fondu
- Dopravní infrastruktura – kvalita komunikací, budování chodníků a parkovišť
- Nedodržování rychlostních limitů na silnicích
- Vodohospodářská infrastruktura a kanalizace – rekonstrukce vodovodního řádu, obnova a rozšiřování kanalizací
- Energetika a „energetická krize“ - využívání obnovitelných zdrojů
- Připojení k vysokorychlostnímu internetu nebo dostupnost mobilního signálu
- Dostupnost sociálních služeb
- Dostupnost zdravotní péče a poskytování zdravotních služeb
- Občanská vybavenost – dostupnost stravovacích služeb a obchodů
- Infrastruktura cestovního ruchu – ubytování a stravování, značení tras
- Sportovní infrastruktura a památky – obnova a údržba
- Kvalita vody v rekreačních oblastech
- Odpadové hospodářství – dostatek zařízení k nakládání s odpady
- Zápach, hluk a průjezd nákladní dopravou z okolí výrobních areálů

MEZI NÁSTROJE NA PODPORU HSOÚ NAVRHOJÍ:

- Specificky tematické výzvy
- Vyšší míru přípustné dotace (v %)
- Územní zacílení dotačních titulů
- Bodové zvýhodnění žadatelů ve vybraných výzvách
- Výše dotace dle počtu obyvatel (zvýhodnění pro menší obce)
- Zjednodušení administrativy a podmínek (např. zvýšení flexibility při naplňování účelu dotací)

5. Rozvojové oblasti vycházející analýzy území

Na základě provedené analýzy byly definovány rozvojové oblasti (celkem 8), které jsou roztříděny dle strategických cílů Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027.

Analýza vychází z těchto zdrojů:

- analytická část dokumentu,
- rozvojové koncepce regionu (Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027, Strategie rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2019-2024 s výhledem do 2030, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje LAG Podralsko na období 2021-2027 atd.),
- rozvojové dokumenty jednotlivých obcí,
- vyhodnocení výstupů z jednání v území během srpna a září 2024,
- Informační systém projektových záměrů (ISPZ).

B ATRAKTIVNÍ KRAJ	C PROPOJENÝ KRAJ	D PEČUJÍCÍ KRAJ	E SPOLUPRACUJÍCÍ KRAJ	F ZELENÝ KRAJ
1B Rozvoj cestovního ruchu, kulturního dědictví a volnočasové infrastruktury	1C Rozvoj dopravní infrastruktury a řízení dopravy	1D Dostupnost zdravotních a sociálních služeb	1E Zajištění a údržba majetku a zabezpečení služeb	1F Péče o krajinu a zajištění zdravého životního prostředí
	2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě	2D Podpora příznivého sociálního klimatu a volnočasových aktivit	2E Chytrá správa území	

**JEDNOTLIVÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI BYLY DÁLE ROZPRACOVÁNY
V NÁSLEDUJÍCÍM ČLENĚNÍ:**

ROZVOJOVÁ OBLAST	název rozvojové oblasti
ZDŮVODNĚNÍ	zdůvodnění rozvojové oblasti
VAZBA NA ANALÝZU	vazba na analytickou část a shrnutí silných a slabých stránek
VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR	vazba na specifický cíl Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE	vazba na specifický cíl Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027 vazba na specifický cíl Strategie rozvoje územního obvodu Středočeského kraje na období 2019-2024 s výhledem do 2030
VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE	vazba na Zásady územního rozvoje Libereckého kraje ve znění Aktualizace č. 1 a 2 vazba na Zásady územního rozvoje Středočeského kraje ve znění Aktualizace č. 8
PŘÍKLADY PROJEKTŮ Z ISPZ	projektové záměry vycházejí z Informačního systému projektových záměrů (stav k 2. 10. 2024), vybrané záměry jsou ve fázi plánování a přípravy ve struktuře: název/nositel/lokalizace/náklady/realizace od-do
DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY	projektové záměry byly zjištěny na základě diskusí během osobních jednání, ale dosud nebyly zaregistrovány v Informačním systému projektových záměrů
NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY	příklady aktivit, které by měly vést k rozvoji bývalého vojenského prostoru Ralsko v rozvojové oblasti

1 B

ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU, KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A VOLNOČASOVÉ INFRASTRUKTURY

ZDŮVODNĚNÍ:

Bývalý vojenský prostor skýtá významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, avšak naráží na zastaralou a nedostatečnou infrastrukturu, jako jsou např. ubytovací služby, stravování, záchytná parkoviště a značení turistických tras. Infrastruktura pro sportovní a volnočasové aktivity je v některých případech nevyhovující a vyžaduje rekonstrukci či opravy.

Nabídka volnočasových a turistických aktivit se soustředí především na období od jara do podzimu. Propagace cestovního ruchu je nedostatečná, což se projevuje například tím, že některá informační centra plní i jiné úkoly na úkor cestovního ruchu. Je zde malá variabilita nabídek cestovního ruchu pro různé skupiny obyvatel.

Znamé turistické oblasti se navíc potýkají s negativními dopady turismu, jako jsou krádeže a vandalismus.

Doksy a Stráž pod Ralskem se potýkají s nekvalitní vodou pro koupání ve svých rekreačních oblastech, což může negativně ovlivnit návštěvnost a atraktivitu těchto území.

Území je bohaté na památky, z nichž některé vyžadují postupné opravy nebo vybavení mobiliářem.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ Národní geopark Ralsko
- ✓ turisticky atraktivní území (přírodní atraktivity, kulturní památky, sportovní vyžití)
- ✓ existence destinačního managementu Máchův kraj
- ✗ zastaralá a nedostačující turistická vybavenost na území (např. zázemí pro návštěvníky, ubytovací a stravovací kapacity, značené turistické trasy, záchytná parkoviště)
- ✗ nevyhovující a nedostačující sportovní a volnočasová infrastruktura
- ✗ malá variabilita nabídek cestovního ruchu pro různé cílové skupiny
- ✗ sezónnost a nedostatek volnočasové a turistické nabídky v zimním období
- ✗ nedostatečná propagace cestovního ruchu
- ✗ negativní dopady turismu (hluk v noci, vandalismus)
- ✗ špatná kvalita vody v rekreačních oblastech
- ✗ památky vyžadující postupné opravy nebo vybavení mobiliářem

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC B1 Cestovní ruch jako důležitá součást hospodářství

SC B2 Sport pro každého

SC B3 Živá kultura a kulturní dědictví

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

PO 2: Cestovní ruch

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z13a (Specifická oblast Mimoňsko SOB3) Vytvářet územně technické podmínky pro sociální a hospodářský rozvoj území při využití potenciálu jeho hodnot a zdrojů – odstraňování starých ekologických zátěží a nové využití území bývalého VVP Ralsko.

Z49 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Vytvářet územní podmínky pro zabezpečení ochrany a péče o památkový fond kraje, respektovat dochované historické dědictví jako významný fenomén území, vytvářet územní podmínky pro jeho využívání ve prospěch rozvoje cestovního ruchu, kongresové a poznávací turistiky na území kraje.

Z59 (Cestovní ruch, rekreace) Vytvářet územní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu jako perspektivního sektoru ekonomiky při upřednostňování šetrných forem – udržitelného cestovního ruchu ohleduplného k životnímu prostředí, který neohrozí přírodní a kulturní hodnoty území.

Z60 (Cestovní ruch, rekreace) Rozvoj cestovního ruchu řídit zajištěností služeb dle kategorizace center a středisek cestovního ruchu v provázanosti na nabídku druhů rekreace dle rajonizace krajinných rekreačních oblastí a podoblastí cestovního ruchu.

Z60a (Cestovní ruch, rekreace) Vytvářet územní podmínky pro propojení turistických oblastí, podoblastí a středisek cestovního ruchu prostředky bezmotorové dopravy.

- koridor Ploučnice, Děčín – Benešov nad Ploučnicí – Česká Lípa – Mimoň – Stráž pod Ralskem – Osečná

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

E.2 (Kulturní hodnoty území) Při realizaci rozvojových záměrů v širším okolí památkově chráněných území a objektů respektovat kulturně historické hodnoty, chránit historické, architektonické a urbanistické znaky památkově chráněných sídel, včetně jejich vnějšího obrazu.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Areál pro volnočasové aktivity v lokalitě u Poslova mlýna

- město Doksy/Doksy/11 000 000 Kč/2024-2028

Využití renesančního křídla zámku – studie a investiční záměr

- město Doksy/Doksy/10 000 000 Kč/2023-2027

Revitalizace zámeckého parku

- město Doksy/Doksy/10 000 000 Kč/2024-2027

Zavlažování fotbalového hřiště

- město Zákupy/Zákupy/700 000 Kč/2025-2025

Revitalizace budovy bývalého kláštera a školy na náměstí

- město Zákupy/Zákupy/40 000 000 Kč/2025-2028

Smíšená stezka pro pěší a cyklisty Osečná – Chrastná

- město Osečná/Osečná/5 500 000 Kč/2026-2027

Výstavba přístřešku pro turisty v ul. U Potoka

- město Osečná/Osečná/1 500 000 Kč/2026-2026

Zelená cyklomagistrála Ploučnice v úseku Noviny pod Ralskem – Srní Potok

- Liberecký kraj/Noviny pod Ralskem – Srní potok/20 023 900 Kč/2024-2025

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:**Osečná:**

- rekonstrukce veřejných WC
- vybudování parkoviště u cyklostezky
- rozšíření cyklostezky
- výměna haťových chodníků v parku Mannův les
- rekonstrukce interiéru kostela
- koupě vozidla pro vytváření běžeckých stop

Hamr na Jezeře:

- vybudování multifunkčního hřiště

Ralsko:

- odstavné plochy a parkoviště u turistických destinací
- vybudování stellplatzu
- rekonstrukce kostela

Doksy:

- vybudování krytého stadionu
- vybudování stellplatzu
- revitalizace pláží v Doksech a Starých Splavech
- sociální zařízení na hlavní pláži Máchova jezera
- rozšíření Muzea Čtyřlístek – II. etapa
- rekonstrukce a obnova zámku za účelem jeho využití

Noviny pod Ralskem:

- oprava kostela
- vybudování parkoviště u Průrvy

Mimoň:

- vybudování koupaliště
- revitalizace zámeckého parku

Stráž pod Ralskem:

- rekonstrukce zámku Vartenberk
- rekonstrukce multifunkčního hřiště
- realizace jednotlivých prvků Klidové zóny

Geopark Ralsko:

- Návštěvnické středisko, geopointy a brány do geoparku
- Rozvoj geoturistických produktů – naučné stezky s certifikovaným geoprůvodcem
- Zpřístupnění důlního díla Schächtenstein
- Obnova drobných památek v zaniklých obcích Ralska
- Virtuální naučná stezka Vodní díla na Zábrdce a v zaniklých obcích

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- **PODPORA BUDOVÁNÍ A ÚDRŽBY ZÁKLADNÍ A DOPROVODNÉ INFRASTRUKTURY CESTOVNÍHO RUCHU (NAPŘ. UBYTOVÁNÍ, STRAVOVÁNÍ, SOCIÁLNÍ ZAŘÍZENÍ, ODPADKOVÉ KOŠE)**
- **KOORDINOVANÉ ROZVÍJENÍ A ZAJIŠTĚNÍ ÚDRŽBY A ZNAČENÍ TURISTICKÝCH TRAS (PĚŠÍCH A CYKLISTICKÝCH)**
- **TVORBA NOVÝCH PRODUKTŮ A ATRAKTIVIT CESTOVNÍHO RUCHU, KTERÉ PRODLUŽUJÍ TURISTICKOU SEZÓNU (JARO, PODZIM), DÉLKU POBYTU A ROZŠIŘUJÍ OKRUH NÁVŠTĚVNÍKŮ**
- **PODPORA UDRŽITELNÝCH / ŠETRNÝCH FOREM CESTOVNÍHO RUCHU, GEOTURISMUS, MONITORING NÁVŠTĚVNOSTI**
- **ROZVOJ, MODERNIZACE, BUDOVÁNÍ A ÚDRŽBA PŘÍRODNÍCH I UMĚLÝCH SPORTOVIŠŤ A SPORTOVNÍCH A VOLNOČASOVÝCH AREÁLŮ**
- **VZÁJEMNÁ SPOLUPRÁCE, PROPAGACE A KOORDINACE V OBLASTI CESTOVNÍHO RUCHU (PROPOJENÍ KONTAKTŮ, KOMUNIKACE)**
- **PROPAGACE MÉNĚ NAVŠTĚVOVANÝCH MÍST V PROSTORU A ČASE (MIMOSEZÓNA), VČETNĚ RŮZNÝCH ALTERNATIV S OHLEDEM NA POČASÍ**
- **ZLEPŠENÍ KVALITY VODNÍCH PLOCH PRO KOUPÁNÍ A JEJICH PRAVIDELNÉ MONITOROVÁNÍ**
- **ZLEPŠENÍ STAVEBNĚ TECHNICKÉHO STAVU PAMÁTKOVÝCH OBJEKTŮ, VČETNĚ VYBAVENÍ MOBILIÁŘEM**

1 C

ROZVOJ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY A ŘÍZENÍ DOPRAVY

ZDŮVODNĚNÍ:

Vedení silnic je v některých případech v těsné blízkosti center měst, což zvyšuje dopravní zátěž. Místní komunikace jsou ve špatném technickém stavu. Chybí chodníky i dostatečné parkovací kapacity.

Některé více rozdrobené obce nemají přímé spojení mezi svými sídly (např. město Ralsko).

V oblasti železniční dopravy je problémem omezení rychlosti v úseku Mimoň – Zákupy.

Některé stanice a zastávky veřejné dopravy vyžadují rekonstrukci a úpravy pro bezbariérový přístup.

Problémem v oblasti bezpečnosti je překračování rychlostních limitů ze strany řidičů.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✘ průtahy silnice II/270 centry měst
- ✘ špatný technický stav silnic (hlavně místní komunikace)
- ✘ zhoršená dopravní dostupnost okrajových částí sídel z důvodu velké rozdrobenosti obcí
- ✘ chybějící chodníky podél komunikací a nedostatek parkovacích kapacit v centrech obcí a turistických lokalit
- ✘ nízká rychlost železnice
- ✘ nevyhovující stav některých stanic a zastávek veřejné dopravy
- ✘ riziko v oblasti bezpečnosti představuje překračování rychlostních limitů na silnicích

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.2 Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů

SC 5.2 Zajistit dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu a ve vazbě na aglomerace a metropole

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC C1 Spolehlivá doprava

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

PO 4: Doprava

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z13a (Specifická oblast Mimoňsko SOB3) Vytvářet územně technické podmínky pro sociální a hospodářský rozvoj území při využití potenciálu jeho hodnot a zdrojů – odstraňování starých ekologických zátěží a nové využití území bývalého VVP Ralsko.

Z18 (Silniční doprava – koridory regionálního významu) Vytvářet územní podmínky pro zlepšení silniční dostupnosti Liberce ze všech částí Libereckého kraje.

- z území za Ještědským hřbetem (Osečná, Ralsko) – koridor II. třídy

Z19 (Silniční doprava – koridory regionálního významu) Vytvářet územní podmínky pro úpravy dopravní sítě na koridorech silnic regionálního významu.

- silnice II/270, obchvat Doksy
- silnice II/268, obchvat Zákupy (západní a jižní část)
- silnice II/268, jihozápadní obchvat Mimoň
- silnice II/268, spojka Ralsko-Hradčany (propojení silnic II/268 a II/270)
- územní rezerva pro silnici II/270, severozápadní obchvat Mimoň
- silnice II/278, obchvat Osečná

Z21 (Železniční doprava) Vytvářet územní podmínky pro zlepšení železničního spojení s okolními regiony a v rámci Libereckého kraje.

- úsek Rynoltice – Mimoň, optimalizace jednokolejné trati, elektrizace
- úsek Mimoň – Zákupy, modernizace, přeložky jednokolejné trati, elektrizace

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

nebyla identifikována žádná vazba

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Chodníky Božíkov-Zákupy

- město Zákupy/Zákupy/15 000 000 Kč/2024–2026

Řešení vnitřní dopravy

- město Mimoň/Mimoň/50 500 000 Kč/zahájení 2027

Přeložka silnice II/268 a obchvat města Mimoň

- město Mimoň/Mimoň/351 000 000 Kč/zahájení 2028

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Osečná:

- vybudování parkoviště
- oprava chodníku u lázní

Bezděz:

- vybudování centrálního parkoviště

Hamr na Jezeře:

- vybudování chodníků a autobusových zastávek
- oprava nebezpečné cesty u Hamerského jezera

Stráž pod Ralskem:

- revitalizace autobusového nádraží
- výstavba parkovacích ploch dle zpracované studie

Doksy:

- vybudování nové železniční stanic blíže k centru a modernizace autobusového nádraží
- rekonstrukce komunikace a parkoviště u startovacího pavilonu základní školy
- optimalizace parkování ve městě Zákupy: vybudování odstavných ploch/parkovišť

Zákupy:

- vybudování severního obchvatu obce

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- ŘEŠENÍ TRANZITNÍ DOPRAVY V ZASTAVĚNÝCH ÚZEMÍCH (OBCHVATY, PŘELOŽKY ATD.)
- ODSTRAŇOVÁNÍ HAVARIJNÍCH, NEVYHOVUJÍCÍCH A DOPRAVNĚ NEBEZPEČNÝCH ÚSEKŮ SILNIC A MÍSTNÍCH KOMUNIKACÍ
- ZAJIŠTĚNÍ KVALITNÍ DOPRAVNÍ DOSTUPNOSTI V RÁMCI CELÉHO ÚZEMÍ
- ŘEŠENÍ BEZPEČNOSTI NA KOMUNIKACÍCH (CHODNÍKY, PŘECHODY ATD.)
- BUDOVÁNÍ PARKOVACÍCH KAPACIT
- PODPORA DOSTUPNOSTI A KVALITY VEŘEJNÉ DOPRAVY
- REKONSTRUKCE ŽELEZNIČNÍCH TRATÍ A ZVÝŠENÍ RYCHLOSTNÍHO LIMITU PRO ZAJIŠTĚNÍ EFEKTIVNĚJŠÍ A RYCHLEJŠÍ DOPRAVY
- REKONSTRUKCE A MODERNIZACE STANIC A ZASTÁVEK VEŘEJNÉ DOPRAVY, VČETNĚ JEJICH VYBAVENÍ
- PODPORA ZAVÁDĚNÍ OPATŘENÍ NA ZVYŠOVÁNÍ PLYNULOSTI A BEZPEČNOSTI NA SILNICÍCH (REGULACE RYCHLOSTI, VYUŽÍVÁNÍ CHYTRÝCH ŘEŠENÍ, TELEMATICKÉ SYSTÉMY ATD.).

2 C

ROZVOJ A ÚDRŽBA VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY, ENERGETIKA A SÍTĚ

ZDŮVODNĚNÍ:

Vodovodní sítě jsou v některých případech zastaralé a technicky nevyhovující, nebo je nutné rozšíření stávající sítě. Tři obce z dvanácti nemají kanalizaci. V ostatních obcích kanalizace je, avšak v některých případech je již zastaralá nebo je vedena jen v centrální části obce. Systém centrálního zásobování teplem má nevyhovující zdroje a dosluhující rozvody.

Rozdrobené obce a vzdálená sídla s horší dostupností komplikují rozvoj technické infrastruktury.

Ve vybraných částech analyzovaného území je nedostačující rychlost internetového připojení nebo slabý mobilní signál.

Některé obce mají zastaralé veřejné osvětlení, které má vysokou spotřebu elektrické energie.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✗ zastaralost některých vodovodních a kanalizačních sítí
- ✗ nevyhovující zdroje a dosluhující rozvody centrálního zásobování teplem
- ✗ složitá dostupnost okrajových částí sídel pro technickou infrastrukturu
- ✗ nízká hustota zalidnění a rozdrobenost některých sídel
- ✗ slabá vnitřní integrita ve městě Ralsko
- ✗ místně nedostačující rychlost internetového připojení či mobilního signálu
- ✗ zastaralé veřejné osvětlení

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce

SC 3.5 Umožnit energetickou transformaci venkovského zázemí regionálních center

V tématu vodohospodářská infrastruktura nebyla identifikována přímá vazba na SRR ČR 2021+

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC C2 Chytré sítě

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

PO 5: Energetická infrastruktura

PO 6: Životní prostředí

PO 7: ICT infrastruktura

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z13a (Specifická oblast Mimoňsko SOB3) Vytvářet územně technické podmínky pro sociální a hospodářský rozvoj území při využití potenciálu jeho hodnot a zdrojů – odstraňování starých ekologických zátěží a nové využití území bývalého VVP Ralsko.

Z28 (Čištění odpadních vod) Zlepšit kvalitativní stav povrchových a podzemních vod, vytvářet územní podmínky pro eliminaci hlavních zdrojů znečištění povrchových a podzemních vod.

Z30 (Energetika) Zajistit územní podmínky pro efektivní zásobování území energiemi a hospodaření s nimi.

Z34 (Spoje a telekomunikace) Vytvářet podmínky pro zlepšení dostupnosti služeb spojů a telekomunikací ve vztahu k potřebám území.

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

D.2.2.6 (Kanalizace) Využívat kanalizačních soustav vybavených účinnou čistírnou odpadních vod k napojení blízkých obcí, resp. sídel.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Kanalizace Kamenická ulice

- město Zákupy/Zákupy/25 000 000 Kč/2028–2029

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Bělá pod Bezdězem:

- vybudování kanalizace v Březince

Mukařov:

- vybudování kanalizace

Hamr na Jezeře:

- vybudování kanalizace pro bytovou výstavbu

Provodín:

- rozšíření podtlakové kanalizace a vodovodního řádu

Doksy:

- prodloužení kanalizace z Doks do Obory
- rekonstrukce dešťové kanalizace (náměstí Republiky – Komenského)
- postupná obnova stávajícího veřejného osvětlení
- infrastruktura pro výstavbu rodinných domů „Lokalita Jih – III. etapa“ – projektová příprava

Ralsko:

- zavedení optického připojení

Osečná:

- pořízení zařízení na odlučování fosforu v ČOV

Stráž pod Ralskem:

- nová zástavba ulice Jižní (zasítování)
- Snížení energetické náročnosti veřejných budov města Stráž pod Ralskem metodou Energy Performance Contracting

Liberecký kraj:

- vybudování fotovoltaické elektrárny na bývalém vojenském letišti

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- REKONSTRUKCE ZASTARALÝCH A NEVYHOVUJÍCÍCH VODOVODNÍCH SÍTÍ
- BUDOVÁNÍ A OBNOVA KANALIZACÍ A ČISTÍREN ODPADNÍCH VOD, POŘIZOVÁNÍ DOMOVNÍCH ČOV
- OBNOVA ZDROJŮ A ROZVODŮ CENTRÁLNÍHO ZÁSOBOVÁNÍ TEPEM
- PODPORA VÝSTAVBY A MODERNIZACE INFRASTRUKTURY PRO VYSOKORYCHLOSTNÍ PŘÍSTUP K INTERNETU NEBO MOBILNÍHO SIGNÁLU
- BUDOVÁNÍ A OBNOVA KVALITNÍHO A ENERGETICKY, EKOLOGICKY I FYZIOLOGICKY ŠETRNÉHO VEŘEJNÉHO OSVĚTLENÍ (NAPŘ. LED POULIČNÍ OSVĚTLENÍ)
- PODPORA ÚSPOR ENERGIE A VYUŽÍVÁNÍ ALTERNATIVNÍCH A OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE

1 D

DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

ZDŮVODNĚNÍ:

Lázně Kundratice v Osečné jsou jediné zařízení poskytující lůžkovou zdravotní péči, avšak poskytují specifickou lázeňskou léčebně rehabilitační péči. Obyvatelé musí k odborným vyšetřením a k hospitalizaci dojíždět do sousedních nemocnic.

Území má zajištěnou dostupnost základních zdravotních služeb, ale lékařské ordinace nejsou ve všech obcích.

Část obyvatel nemá zajištěnou primární zdravotní péči, což je způsobeno různými faktory, jako nízká úroveň vzdělání, omezená zdravotní gramotnost nebo špatná ekonomická situace.

Na území jsou poskytovány základní sociální služby, jako jsou domovy pro seniory, pečovatelská služba, stacionáře, sociální poradenství nebo nízkoprahová zařízení, většinou umístěné ve větších obcích, avšak s omezenou kapacitou.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ Lázně Kundratice
- ✗ chybějící zdravotní a sociální služby v menších obcích
- ✗ část obyvatel bez zajištěné primární péče z důvodu nízké zdravotní gramotnosti

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC D2 Zodpovědná péče o zdraví

SC D3 Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

PO 8: Sociální služby

PO 9: Zdravotnictví

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

B.5.5 (Nižší centra ostatní) Posilovat podmínky pro bydlení a obslužné funkce v oblasti školství, zdravotnictví a kultury pro svá spádová území.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Mimoň:

- projektový záměr na vybudování bydlení pro seniory

Stráž pod Ralskem:

- výstavba dalšího domu s pečovatelskou službou

Doksy:

- modernizace Domova pro seniory – rekonstrukce kuchyně

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- PODPORA VZNIKU A UDRŽENÍ ORDINACÍ PRIMÁRNÍ PÉČE V REGIONU
- ROZVOJ SÍTĚ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ZALOŽENÉ NA AKTUÁLNÍCH POTŘEBÁCH UŽIVATELŮ A ÚZEMÍ VE VZTAHU K DOSTUPNÝM ZDROJŮM
- PODPORA DOSTUPNOSTI ZDRAVOTNÍCH A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRO VŠECHNY OBYVATELE
- ROZVÍJENÍ ZDRAVOTNÍ GRAMOTNOSTI A POSILOVÁNÍ ZODPOVĚDNOSTI OBČANŮ ZA VLASTNÍ ZDRAVÍ

2D PODPORA PŘÍZNIVÉHO SOCIÁLNÍHO KLIMATU A VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

ZDŮVODNĚNÍ:

Na území bývalého vojenského prostoru byly identifikovány sociálně vyloučené lokality (město Ralsko a Doksy). Zároveň je pro tuto oblast zaznamenán zvýšený index kriminality a nadprůměrný podíl osob s exekucemi.

Úroveň vzdělanosti obyvatel je v porovnání s průměrem ČR nižší.

Ve sledovaném území je také nedostatek volnočasových aktivit (např. odpolední nesportovní kroužky pro děti nebo vzdělávací programy pro dospělé) pro osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením.

Obecní bytový fond je většinou dlouhodobě obsazený a je zatím nedostatečný pro zavedení dostupného bydlení a startovacích bytů.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✗ existence sociálně vyloučených lokalit
- ✗ vysoký index kriminality
- ✗ vysoký podíl osob v exekuci
- ✗ nedostatečná nabídka zájmového a neformálního vzdělávání pro děti a dospělé
- ✗ nízká vzdělanost obyvatel
- ✗ nedostatečný bytový fond pro zajištění dostupného bydlení a startovacích bytů

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

SC 5.3 Zajistit efektivní prevenci sociálního vyloučení a energetické chudoby a podporovat komunitní život v obcích

SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC D1 Vzdělávání pro budoucnost

SC D3 Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti

SC D4 Bezpečné místo pro život

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

PO 3: Lidské zdroje a vzdělanost

PO 8: Sociální služby

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

SOB3 (Specifická oblast Mimoňsko) Předcházení vzniku sociálně patologických jevů a sociálně odloučených lokalit, způsobených zejména umístováním sociálně znevýhodněných skupin obyvatel v lokalitách s nízkou kvalitou obytného prostředí a nevyhovující strukturou veřejného vybavení.

Z54 (Koncepce územního uspořádání, typologie městských a venkovských prostorů) Vytvářet územní podmínky pro vyvážený rozvoj území a sociální soudržnosti v diferencovaných podmínkách městského a venkovského prostoru.

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

Nebyla identifikována žádná vazba.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

BF: Rekonstrukce domu č.p. 45 v Osečné – Lázních Kundraticích (dostupné bydlení)

- město Osečná/Osečná/49 000 000 Kč/2027-2028

Výstavba sociálního bydlení Truhlářská, Osečná

- město Osečná/Osečná/85 000 000 Kč/2027-2029

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Bezděz:

- rekonstrukce staré restaurace na bytový dům

Hamr na Jezeře:

- vybudování sociálních bytů v bývalé hasičské zbrojnici

Ralsko:

- odkup a rekonstrukce bytů pro dostupné bydlení

Stráž pod Ralskem:

- výstavba bytového komplexu u náměstí 5. května

Doksy:

- přestavba bývalého učiliště na bytový dům (primárně pro seniory, startovací byty pro mladé, matky samoživitelky apod.)

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- PODPORA SOCIÁLNÍ INTEGRACE, PREVENCE SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ, ŘEŠENÍ SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT A SKUPIN ZDE ŽIJÍCÍCH
- ZVYŠOVÁNÍ BEZPEČNOSTI VE VEŘEJNÝCH PROSTORECH (NAPŘ. PODPORA ČINNOSTI ASISTENTŮ PREVENCE KRIMINALITY, INSTALACE KAMEROVÝCH SYSTÉMŮ...)
- PODPORA NEFORMÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PRO DĚTI A DOSPĚLÉ
- PODPORA PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ U DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ

- **PODPORA MOŽNOSTÍ DOKONČENÍ NEUKONČENÉHO STUDIA
A DALŠÍHO ROZŠÍŘENÍ VZDĚLÁNÍ, VČETNĚ ZAJIŠTĚNÍ INFORMOVANOSTI
O TĚCHTO MOŽNOSTECH**

- **PODPORA DOSTUPNOSTI KVALITNÍHO DOSTUPNÉHO BYDLENÍ
A STARTOVACÍCH BYTŮ PRO VŠECHNY SKUPINY OBYVATEL**

1 E

ZAJIŠTĚNÍ A ÚDRŽBA MAJETKU A ZABEZPEČENÍ SLUŽEB

ZDŮVODNĚNÍ:

Stav a vybavenost veřejných budov, jako jsou například mateřské nebo základní školy, je v některých případech nevyhovující a vyžaduje opravy. Veřejná prostranství obcí a měst potřebují pravidelnou údržbu, některá místa dokonce kompletní rekonstrukci.

Budoucnost bývalého vojenského letiště a jeho okolí zůstává stále nevyřešena.

Obce upozorňují na nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení (např. restaurací). V menších obcích často chybí i obchod s potravinami. Další služby (např. supermarkety, kino, banky...) jsou dostupné převážně ve větších obcích.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✗ nevyhovující stav a energetická náročnost budov v majetku obce
- ✗ nevyhovující stav veřejných prostranství (např. náměstí, cestičky)
- ✗ nevyřešené budoucí využití plochy letiště a jeho okolí
- ✗ malá nabídka služeb pro obyvatele v některých obcích

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit

SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC E2 Města pro život

SC E3 Sebevědomý venkov

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

PO 2: Cestovní ruch

PO 10: Kultura

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z53 (Zásady koncepce ochrany civilizačních hodnot, rozvoj struktury osídlení) Vytvářet územní předpoklady pro zvyšování funkčních kooperací mezi centry osídlení na bázi intenzivnějších pracovních a obslužných kontaktů.

Účelné a koordinované využívání a rozvoj potenciálu zařízení občanského vybavení.

Z54 (Koncepce územního uspořádání, typologie městských a venkovských prostorů) Vytvářet územní podmínky pro vyvážený rozvoj území a sociální soudržnosti v diferencovaných podmínkách městského a venkovského prostoru.

Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

Nebyla identifikována žádná vazba.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Revitalizace Svatovítského náměstí v Osečné

- město Osečná/Osečná/15 000 000Kč/2027-2027

Humanizace prostranství v Liberecké ulici v Osečné

- město Osečná/Osečná/2 000 000Kč/2029-2029

Kulturní dům Kuřívody – Město Ralsko – I. Etapa

- město Ralsko/Ralsko/25 000 000Kč/2024-2024

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Stráž pod Ralskem:

- revitalizace náměstí 5. května
- SEN veřejných budov města Stráž pod Ralskem metodou Energy Performance Contracting

Zákupy:

- rekonstrukce a drobné opravy budov mateřské školy
- revitalizace náměstí

Osečná:

- realizace nových veřejných prostranství
- rekonstrukce hřbitovných zdí u tří hřbitovů (Osečná Zábrdlí, Druzcov)

Doksy:

- revitalizace náměstí Republiky – projektová příprava
- snížení energetické náročnosti budovy radnice
- rekonstrukce a modernizace základní umělecké školy – projektová příprava
- revitalizace hřbitova

Liberecký kraj:

- vybudování fotovoltaické elektrárny na bývalém vojenském letišti

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- BUDOVÁNÍ, ÚDRŽBA A REKONSTRUKCE VEŘEJNÝCH BUDOV A OBJEKTŮ, VČETNĚ JEJICH VYBAVENÍ
- PODPORA ÚSPOR ENERGIE A VYUŽÍVÁNÍ ALTERNATIVNÍCH A OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE
- ÚDRŽBA A ZKVALITŇOVÁNÍ VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ A MOBILIÁŘE, VČETNĚ ZAJIŠTĚNÍ BEZBARIÉROVOSTI
- PODPORA REALIZACE PROJEKTŮ ZAMĚŘENÝCH NA BUDOUCÍ VYUŽITÍ BÝVALÉHO VOJENSKÉHO LETIŠTĚ
- PODPORA DOSTUPNOSTI A UDRŽENÍ SLUŽEB V MENŠÍCH OBCÍCH, VČETNĚ MOBILNÍCH SLUŽEB A SDÍLENÝCH PROSTOR

2 E CHYTRÁ SPRÁVA ÚZEMÍ

ZDŮVODNĚNÍ:

Obce a další subjekty z území upozorňují na problematiku v dotačním prostředí (administrativní zátěž, spolufinancování, tematická zaměřenost výzev, nedostatečné personální kapacity).

Celé území je pokryto územními plány, které většinou nejsou v jednotném standardu a jejich aktualizace proběhne až v rámci jejich změn.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✘ administrativní náročnost dotací EU
- ✘ vyšší míra spolufinancování
- ✘ nedostatečné kapacity obcí na sledování výzev a administraci dotací
- ✘ územní plány nejsou v jednotném standardu

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 6.3 Zohledňovat územní dimenzi v rámci sektorových politik a rozvíjet SMART řešení

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC E1 Otevřená správa a rozvoj území

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

Nebyla identifikována žádná vazba.

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Nebyla identifikována žádná vazba.

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

Nebyla identifikována žádná vazba.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- ZJEDNODUŠENÍ ADMINISTRATIVNÍCH POŽADAVKŮ NA PŘÍPRAVU ŽÁDOSTÍ O DOTACE A PROCESY SPOJENÉ S REALIZACÍ A UKONČENÍM PROJEKTŮ, VČETNĚ KONTROLNÍCH MECHANISMŮ
- ZAJIŠTĚNÍ VYŠŠÍ MÍRY FINANCOVÁNÍ PRO PROJEKTY, KTERÉ JSOU KLÍČOVÉ PRO ROZVOJ OBCÍ (NAPŘ. VÝSTAVBA KANALIZACE)
- PODPORA NAVÝŠENÍ PERSONÁLNÍCH KAPACIT PRO SPRÁVU DOTACÍ A VYHLEDÁVÁNÍ VHODNÝCH VÝZEV
- ZVÝŠENÍ INFORMOVANOSTI O MOŽNOSTECH DOTAČNÍ PODPORY
- PODPORA TVORBY A AKTUALIZACE ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍCH A ROZVOJOVÝCH DOKUMENTACÍ

1 F PÉČE O KRAJINU A ZAJIŠTĚNÉ ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ZDŮVODNĚNÍ:

Území se vyznačuje vysokou přírodní hodnotou, kterou je nezbytné zachovat. Přesto zde přetrvávají některá negativa, jako je znečištěné ovzduší z domácích topenišť a dopravy, staré ekologické zátěže, brownfieldy, černé skládky či hluk a prašnost v okolí průmyslových areálů.

V některých obcích chybí dostatečné prostory pro ukládání bioodpadu a kapacity kompostáren.

Rekreační oblasti trpí zhoršenou kvalitou vody na koupání, zejména kvůli výskytu sinic a nánosům bahna.

Převážnou část území pokrývají lesy, zatímco zemědělská půda tvoří pouze 24,8 %.

VAZBA NA ANALÝZU:

- ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit
- ✓ nerostné bohatství
- ✗ nedostatek zařízení k nakládání s odpady
- ✗ staré ekologické zátěže (kontaminace území po těžbě uranu a vojenské činnosti)
- ✗ existence lokalit brownfields (zejména po vojenské činnosti a s ní spojených aktivitách)
- ✗ vznik černých skládek
- ✗ špatná kvalita vody v rekreačních oblastech
- ✗ negativní vlivy nákladní dopravy při průjezdu obcemi (hluk, prašnost)
- ✗ hluk a zápach v okolí průmyslových areálů
- ✗ malý podíl zemědělské půdy/zhoršené podmínky pro zemědělství

VAZBA NA STRATEGII REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČESKÉ REPUBLIKY 2021+:

SC 3.4 Pečovat o prostředí obce a stabilizovat dlouhodobé využívání krajiny a zamezit její degradaci

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE 2021-2027:

SC F1 Zdravé životní prostředí

SC F2 Respektovaná příroda a krajina

SC F3 Šetrné zemědělství a lesní hospodářství

VAZBA NA STRATEGII ROZVOJE ÚZEMNÍHO OBVODU STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

PO 6: Životní prostředí

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE LIBERECKÉHO KRAJE:

Z64a (Stanovení cílových kvalit krajin, včetně územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení) Územní rozvoj realizovat v souladu s cílovými kvalitami krajin.

- Zachovat charakter lesní krajiny zejména unikátních krajinných typů krajin izolovaných kuželů a skalních měst, intenzivně chránit dochované přírodní a krajinné hodnoty.
- Revitalizovat a kultivovat prostor dotčený vojenskou činností a prostor po těžbě uranu.

-
- Změny využití území cílit na obnovu osídlení krajiny, při zachování jejích existujících přírodních a krajinných hodnot, přednostně využívat množství stávajících opuštěných areálů a staveb.

Z12 (Specifická oblast sucha Českolipsko SOB9b) Vytvářet územní podmínky pro ochranná a kompenzační opatření proti ohrožení území Českolipska suchem.

Z35 (Nakládání s odpady) Vytvářet územní podmínky pro realizaci koncepce nakládání s odpady založené na maximálním třídění a recyklaci odpadů a umožňující racionální využití stávajících kapacit technicky zabezpečených skládek a centrální spalovny Liberec.

Z42 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Zajistit ochranu přírodních hodnot území kraje jejich vhodným využíváním a odpovídající péčí.

Z47 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Hospodárně využívat nerostné bohatství kraje, řešit územní střety mezi zájmy těžby nerostných surovin a zájmy ochrany přírody a krajiny a zájmy ochrany vod.

VAZBA NA ZÁSADY ÚZEMNÍHO ROZVOJE STŘEDOČESKÉHO KRAJE:

Nebyla identifikována žádná vazba.

PŘÍKLADY ZÁMĚRŮ Z INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ:

Obnova a revitalizace rybníka v Chrastné

- město Osečná/Osečná/5 500 000 Kč/2025–2026

DALŠÍ PROJEKTOVÉ ZÁMĚRY:

Hamr na Jezeře:

- vybudování areálu na zpracování bioodpadu

Stráž pod Ralskem:

- revitalizace zemědělského statku
- vybudování kompostárny a zařízení pro likvidaci bioodpadu
- odbahnění Vodního díla Stráž

Provodín:

- pořízení nových nádob na odpad

Osečná a Křižany:

- výstavba společné kompostárny

Bělá pod Bezdězem:

- pořízení nádob na bioodpad

Geopark Ralsko:

- Alej vzpomínek – obnova genofondu starých odrůd
- Mapování geologických lokalit a jejich ochrana

Doksy:

- opatření pro zajištění čistoty vody v Máchově jezeře

NAVRHOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY

- ZAPOJOVÁNÍ OBYVATEL DO PRAKTICKÉ OCHRANY PŘÍRODY A DALŠÍCH AKCÍ KE ZLEPŠOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
- ROZVOJ SÍTĚ ZAŘÍZENÍ NA ZPRACOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ODPADU (NAPŘ. KOMPOSTÁRNY)
- MONITORING A PRŮBĚŽNÁ LIKVIDACE EXISTUJÍCÍCH EKOLOGICKÝCH ZÁTĚŽÍ A ČERNÝCH SKLÁDEK
- PODPORA AKTIVIT ZAMĚŘENÝCH K ZAJIŠTĚNÍ KVALITY VODY A OVZDUŠÍ (NAPŘ. KOŘENOVÉ NEBO DOMOVNÍ ČISTÍRNY, VÝMĚNA ZDROJŮ TEPLA)
- PODPORA SNÍŽENÍ EUTROFIZACE PROSTŘEDÍ (NAPŘ. ŠETRNÉ RYBNÍKÁŘSTVÍ, VYUŽÍVÁNÍ ORGANICKÝCH HNOJIV) NEBO SINIC (NAPŘ. ULTRAZVUKOVÉ ZAŘÍZENÍ K LIKVIDACI SINIC)
- OBNOVA A ÚDRŽBA VODNÍCH PLOCH, PÉČE O VODNÍ TOKY
- VYMÍSTĚNÍ NÁKLADNÍ DOPRAVY ZE ZASTAVĚNÝCH PLOCH (NAPŘ. OBCHVATY, PŘELOŽKY)
- PODPORA PROJEKTŮ ZAMĚŘENÝCH NA SNÍŽENÍ HLUKU A ZÁPACHU V OKOLÍ VÝROBNÍCH AREÁLŮ
- PODPORA ZEMĚDĚLSKÝCH SUBJEKTŮ S CÍLEM DOSÁHNOUT UDRŽITELNÉHO A ŠETRNÉHO HOSPODAŘENÍ
- PODPORA AKTIVIT VEDOUCÍCH KE ZVYŠOVÁNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI A VYUŽÍVÁNÍ MÍSTNÍCH ZDROJŮ A ZEMĚDĚLSKÉ PRODUKCE

Souhrn klíčových aktivit

1B ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU, KULTURNÍHO DĚDICTVÍ A VOLNOČASOVÉ INFRASTRUKTURY

- Podpora budování a údržby základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu (např. ubytování, stravování, sociální zařízení, odpadkové koše)
- Koordinované rozvíjení a zajištění údržby a značení turistických tras (pěších a cyklistických)
- Tvorba nových produktů a atraktivit cestovního ruchu, které prodlužují turistickou sezónu (jaro, podzim), délku pobytu a rozšiřují okruh návštěvníků
- Podpora udržitelných / šetrných forem cestovního ruchu, geoturismus, monitoring návštěvnosti
- Rozvoj, modernizace, budování a údržba přírodních i umělých sportovišť a sportovních a volnočasových areálů
- Vzájemná spolupráce, propagace a koordinace v oblasti cestovního ruchu (propojení kontaktů, komunikace)
- Propagace méně navštěvovaných míst v prostoru a čase (mimosezóna), včetně různých alternativ s ohledem na počasí
- Zlepšení kvality vodních ploch pro koupání a jejich pravidelné monitorování
- Zlepšení stavebně technického stavu památkových objektů, včetně vybavení mobiliářem

1C ROZVOJ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY A ŘÍZENÍ DOPRAVY

- Řešení tranzitní dopravy v zastavěných územích (obchvaty, přeložky atd.)
- Odstraňování havarijních, nevyhovujících a dopravně nebezpečných úseků silnic a místních komunikací
- Zajištění kvalitní dopravní dostupnosti v rámci celého území
- Řešení bezpečnosti na komunikacích (chodníky, přechody atd.)
- Budování parkovacích kapacit
- Podpora dostupnosti a kvality veřejné dopravy
- Rekonstrukce železničních tratí a zvýšení rychlostního limitu pro zajištění efektivnější a rychlejší dopravy
- Rekonstrukce a modernizace stanic a zastávek veřejné dopravy, včetně jejich vybavení
- Podpora zavádění opatření na zvyšování plynulosti a bezpečnosti na silnicích (regulace rychlosti, využívání chytrých řešení, telematické systémy atd.).

2C ROZVOJ A ÚDRŽBA VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY, ENERGETIKA A SÍŤ

- Rekonstrukce zastaralých a nevyhovujících vodovodních sítí
- Budování a obnova kanalizací a čistíren odpadních vod, pořízení domovních ČOV
- obnova zdrojů a rozvodů centrálního zásobování teplem
- Podpora výstavby a modernizace infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu nebo mobilního signálu
- Budování a obnova kvalitního a energeticky, ekologicky i fyziologicky šetrného veřejného osvětlení (např. LED pouliční osvětlení)
- Podpora úspor energie a využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie

1D DOSTUPNOST SOCIÁLNÍCH A ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB

- Podpora vzniku a udržení ordinací primární péče v regionu
- Rozvoj sítě sociálních služeb založené na aktuálních potřebách uživatelů a území ve vztahu k dostupným zdrojům
- Podpora dostupnosti zdravotních a sociálních služeb pro všechny obyvatele
- Rozvíjení zdravotní gramotnosti a posilování zodpovědnosti občanů za vlastní zdraví

2D PODPORA PŘÍZNIVÉHO SOCIÁLNÍHO KLIMATU A VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

- Podpora sociální integrace, prevence sociálního vyloučení, řešení sociálně vyloučených lokalit a skupin zde žijících
- Zvyšování bezpečnosti ve veřejných prostorech (např. podpora činnosti asistentů prevence kriminality, instalace kamerových systémů...)
- Podpora neformálního vzdělávání pro děti a dospělé
- Podpora primární prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů
- Podpora možností dokončení neukončeného studia a dalšího rozšíření vzdělání, včetně zajištění informovanosti o těchto možnostech
- Podpora dostupnosti kvalitního dostupného bydlení a startovacích bytů pro všechny skupiny obyvatel

1E ZAJIŠTĚNÍ A ÚDRŽBA MAJETKU A ZABEZPEČENÍ SLUŽEB

- Budování, údržba a rekonstrukce veřejných budov a objektů, včetně jejich vybavení
- Podpora úspor energie a využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie
- Údržba a zkvalitňování veřejných prostranství a mobiliáře, včetně zajištění bezbariérovosti
- Podpora realizace projektů zaměřených na budoucí využití bývalého vojenského letiště
- Podpora dostupnosti a udržení služeb v menších obcích, včetně mobilních služeb a sdílených prostor

2E CHYTRÁ SPRÁVA ÚZEMÍ

- Zjednodušení administrativních požadavků na přípravu žádostí o dotace a procesy spojené s realizací a ukončením projektů, včetně kontrolních mechanismů
- Zajištění vyšší míry financování pro projekty, které jsou klíčové pro rozvoj obcí (např. výstavba kanalizace)
- Podpora navýšení personálních kapacit pro správu dotací a vyhledávání vhodných výzev
- Zvýšení informovanosti o možnostech dotační podpory
- Podpora tvorby a aktualizace územně plánovacích a rozvojových dokumentací

1F PÉČE O KRAJINU A ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- Zapojování obyvatel do praktické ochrany přírody a dalších akcí ke zlepšování životního prostředí
- Rozvoj sítě zařízení na zpracování a využívání odpadu (např. kompostárny)
- Monitoring a průběžná likvidace existujících ekologických zátěží a černých skládek
- Podpora aktivit zaměřených k zajištění kvality vody a ovzduší (např. kořenové nebo domovní čistírny, výměna zdrojů tepla)
- Podpora snížení eutrofizace prostředí (např. šetrné rybníkářství, využívání organických hnojiv) nebo sinic (např. ultrazvukové zařízení k likvidaci sinic)
- Obnova a údržba vodních ploch, péče o vodní toky
- Vymístění nákladní dopravy ze zastavěných ploch (např. obchvaty, přeložky)
- Podpora projektů zaměřených na snížení hluku a zápachu v okolí výrobních areálů
- Podpora zemědělských subjektů s cílem dosáhnout udržitelného a šetrného hospodaření
- Podpora aktivit vedoucích ke zvyšování konkurenceschopnosti a využívání místních zdrojů a zemědělské produkce

Závěr

Případová studie pro bývalý vojenský prostor Ralsko je již pátou vytvořenou studií v Libereckém kraji z celkových šesti (SO ORP Nový Bor, Frýdlant, Tanvald, Semily, Česká Lípa a správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko).

Na základě analýzy a zapojení místních aktérů byly definovány silné a slabé stránky území. Mezi silné stránky bývalého vojenského prostoru patří dostupnost velkých zaměstnavatelů, existence průmyslových zón, turisticky atraktivní území nebo rozvinutá meziobecní i přeshraniční spolupráce. Mezi slabé stránky můžeme zařadit existenci sociálně vyloučených lokalit, chybějící zdravotní a sociální služby, zastaralou a nedostačující turistickou vybavenost, malou nabídku služeb pro obyvatele nebo staré ekologické zátěže. Zároveň dle provedeného místního šetření obce upozorňují na vysokou administrativní náročnost dotací a vysokou míru spolufinancování ze stran žadatelů.

Pro sledované území bylo definováno 8 rozvojových oblastí rozdělených do 5 rozvojových témat (atraktivní kraj, propojený kraj, pečující kraj, spolupracující kraj a zelený kraj). Rozvojové oblasti budou cílit na vyrovnání regionálních disparit (např. řešení sociálních problémů, zlepšení nabídky služeb pro obyvatele atd.). Z výčtu všech rozvojových oblastí v této případové studii nemá pouze jedna vazbu na SRR ČR. Tím je rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury v regionu, energetika a sítě.

Seznam zkratek

ASZ	Agentura pro sociální začleňování
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EK ČR	Exekutorská komora České republiky
EU	Evropská unie
GIS	Geografický informační systém
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožená území
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
KÚ SK	Krajský úřad Středočeského kraje
MAS	Místní akční skupina
MMČ ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
NPÚ	Národní památkový ústav
NRPZS	Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb
ORP	Obec/obce s rozšířenou působností
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SRLK 2021-2027	Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
SRR ČR 2021+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
ÚAP	Územně analytické podklady

Seznam indikátorů

Indikátory jsou řazeny podle jednotlivých tematických oblastí vycházejících ze struktury Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021-2027:

	Geografická charakteristika, obyvatelstvo a sídelní struktura
	Ekonomické podmínky
	Cestovní ruch, sport a kultura
	Infrastruktura
	Veřejné služby
	Rozvoj a správa území
	Životní prostředí

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (RALSKO)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ	STŘEDOČESKÝ KRAJ	ČR
Rozloha	km ²	ČSÚ	489,55	2023	3 163,41	10 928,51	78 867
Počet obyvatel	počet	ČSÚ	28 580	2023	450 728	1 455 950	10 900 555
Hustota osídlení	obyv./ km ²	ČSÚ	58,4	2023	142,5	133,2	138,2
Průměrný věk	věk	ČSÚ	42,8	2023	42,9	41,5	42,8
Index stáří	index ⁹	ČSÚ	134	2023	131	106	130
Index ekonomického zatížení	index ¹⁰	ČSÚ	57,3	2023	58	57	58

⁹ Poměr počtu osob ve věku 65 a více let k počtu dětí ve věku 0–14 let (obvykle na 100 dětí) ve stejném časovém okamžiku.

¹⁰ Poměr počtu osob v ekonomicky neaktivním věku (běžně 0–14 let a 65 a více let) k počtu osob v ekonomicky aktivním věku (15–64 let) ve stejném časovém okamžiku.

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (RALSKO)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ	STŘEDOČESKÝ KRAJ	ČR
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 ob.	počet	ČSÚ	-1,7	2023	+3,4	+11,4	+6,7
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 ob.	počet	ČSÚ	-4,6	2023	-2,6	-1,0	-2,0
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 ob.	počet	ČSÚ	+2,7	2023	+6,1	+12,5	+8,7
Počet obcí/městysů	počet	ČSÚ	5/0	2024	172/4	1 009/50	5 415/230
Počet měst	počet	ČSÚ	7	2024	39	85	609
Podíl orné půdy na zemědělské půdě	%	ČSÚ	59,15	2023	43,9	81,5	69,2
Intenzita podnikatelské aktivity	index ¹¹	ČSÚ	99,1	2023	133,0	143,9	153,1
Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou	počet	ČSÚ	2 857	2023	59 951	209 489	1 668 516
Podíl nezaměstnaných osob	%	ČSÚ	4,0	2023	4,3	3,2	3,7
Podíl osob s délkou evidence na úřadu práce nad 12 měsíců na celkovém počtu uchazečů	%	ČSÚ	27,8	2023	27,2	27,9	29,5
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	počet	ČSÚ	178	2023	5 879	55 801	271 788
Počet evidovaných osob na úřadu práce na 1 volné pracovní místo	počet	ČSÚ	4	2023	1,8	0,6	1,1
Počet ordinací všeobecného praktického lékaře	počet	NRPZS	13	k 13. 11. 2024	251	710	6 119

¹¹ Počet ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou na 1 000 obyvatel

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (RALSKO)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ	STŘEDOČESKÝ KRAJ	ČR
Počet ordinací praktického lékaře pro děti a dorost	počet	NRPZS	7	k 13. 11. 2024	100	266	2 199
Počet ordinací zubního lékaře	počet	NRPZS	12	k 13. 11. 2024	227	589	5 906
Domovy pro seniory	počet	ČSÚ	4	2022	21	78	532
Domovy se zvláštním režimem	počet	ČSÚ	0	2022	10	27	208
Podíl osob v exekuci (na celkovém počtu obyvatel nad 15 let)	%	EK ČR	9,5	k 21. 2. 2024	7,4	4,9	6
Index sociálního vyloučení	index ¹²	ASZ	6,1	2022	9,1	4,8	Údaj není k dispozici
Podíl osob bez vzdělání	%	ČSÚ	1,17	2021	0,77	0,57	0,64
Podíl osob se základním vzděláním (vč. neukončeného)	%	ČSÚ	16,86	2021	13,71	12,16	12,54
Podíl osob se středním vzděláním (bez maturity)	%	ČSÚ	38,92	2021	34,13	30,46	30,99
Podíl osob s maturitou	%	ČSÚ	26,16	2021	29,91	32,54	30,90
Podíl osob s vyšším odborným vzděláním a konzervatoří	%	ČSÚ	0,90	2021	1,37	1,79	1,57
Podíl osob s vysokoškolským vzděláním	%	ČSÚ	8,31	2021	13,21	16,94	17,58
Podíl osob s nezjištěným vzděláním	%	ČSÚ	7,72	2021	6,90	5,53	5,79

¹² Index je počítán pomocí 5 indikátorů. Podrobněji ke konstrukci indexu na https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucení/.

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (RALSKO)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ	STŘEDOČESKÝ KRAJ	ČR
Podíl žáků s nedokončeným základním vzděláním při ukončení povinné školní docházky – běžné třídy	%	ASZ	5,9	školní rok 2021/22	4,4	3,2	3,6
Index kriminality	index ¹³	Policie ČR	193,9	2023	169	131,3	149,6
Intenzita bytové výstavby	index ¹⁴	ČSÚ	6,5	2023	2,6	4,6	3,5
Dokončené byty	počet	ČSÚ	187	2023	1 186	6 634	38 067
Počet sociálně vyloučených lokalit	počet	GAC ¹⁵	5	2015	48	64	606
Počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách	počet	GAC ¹⁶	1 001-2 000	2015	3 000 – 4 000	3 000-3 500	95 000 -115 000
Počet turistických informačních center	počet	KÚ LK, KÚ SK	11	2024	52	61	Údaj není k dispozici
Počet hromadných ubytovacích zařízení	počet	ČSÚ	93	2023	949	815	10 293
Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních všech typů	počet	ČSÚ	6 545	2023	45 088	40 694	567 195
Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení (počet hostů)	počet	ČSÚ	123 858	2023	1 154 930	1 320 108	21 977 671

¹³ počet trestných činů/počet obyvatel na určitém území *10 000

¹⁴ Počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel

¹⁵ Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, GAC spol. s r. o., rok 2015

¹⁶ Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, GAC spol. s r. o., rok 2015

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (RALSKO)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ	STŘEDOČESKÝ KRAJ	ČR
Počet nemovitých kulturních památek	počet	NPÚ	182	2024	2 261	4 390	39 011
Počet národních kulturních památek	počet	NPÚ	2	2024	17	37	355
Podíl bytů připojených na kanalizaci	%	ČSÚ	76,9	2021	69,0	70,4	79
Podíl bytů připojených na vlastní ČOV	%	ČSÚ	2,5	2021	4,0	2,6	2
Podíl bytů připojených na žumpu/jímku	%	ČSÚ	18,3	2021	23,0	23,1	16,6
Podíl bytů připojených na plyn	%	ČSÚ	26,3	2021	57,0	55,9	68,6
Podíl bytů připojených na veřejný vodovod	%	ČSÚ	87,0	2021	82,6	74,9	84,2
Podíl zemědělské půdy na celkové rozloze	%	ČSÚ	24,8	2023	44	60,1	53,2
Podíl lesních pozemků na celkové rozloze	%	ČSÚ	61,9	2023	44,8	27,5	34
Počet lokalit v Národní databázi BF ´s	počet	CzechInvest	9	k 22. 5. 2024	62	60	613
Volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2021	%	ČSÚ	58,6	2021	64,6	68,8	65,4
Volební účast do zastupitelstev krajů 2024	%	ČSÚ	29,7	2024	34,8	33,4	32,9
Volební účast do zastupitelstev obcí 2022	%	ČSÚ	44,9	2022	43,9	47,7	46,1
Volební účast v prezidentských volbách v členění 1. kolo/2. kolo	%	ČSÚ	62,8/64,8	2023	67,3/69,3	71,4/72,9	68/70
Územní plány obcí v členění žádný/nejstarší/starý/nový	počet	KÚ LK, KÚ SK	0/0/1/10	2023, 2018	13/5/14/183	166/110/287/581	Údaj není k dispozici

NÁZEV INDIKÁTORU	JEDNOTKA	ZDROJ DAT	VSTUPNÍ HODNOTA (RALSKO)	ROK PLATNOSTI VSTUPNÍ HODNOTY	LIBERECKÝ KRAJ	STŘEDOČESKÝ KRAJ	ČR
Podíl obcí s novým územním plánem na celkovém počtu obcí	%	KÚ LK, KÚ SK	83,3	2023, 2018	85	50,7	Údaj není k dispozici

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE

odbor regionálního rozvoje a evropských projektů
oddělení rozvojových koncepcí

<http://rsk-lk.cz/hsou>

KRAJSKÝ ÚŘAD STŘEDOČESKÉHO KRAJE

odbor územního plánování a krajský stavební úřad
oddělení regionálního rozvoje

<http://stredoceskykraj.cz>

ISBN 978-80-53021-01-2